...НУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

...Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

...б) | 1963 оной февралиин 22, пятница | Сэн 2 мүнгэн

РСФСР-эй Верховно Соведэй

депутадта кандидат

ХАХАЛОВ Александр Уладаевич

Александр Уладаевич Хахалов 1909 ондо, Кабанскын аймагай Хандала нютагта, үгытэй буряадай бүлэдэ түрэһэн байна.

Александр Уладаевич залуу наһанһаа эхилжэ ниитын хүдэлмэридэ хабаадаа, 1928 онһоо хойшо партийно-советскэ хүтэлбэрилхы ажал эрхилнэ.

ВЛКСМ-эй Кабанскын райкомой, мүн партиин райкомой таһагуудые даагшаар хүдэлмэрилһэн, КПСС-эй обкомой инструктораар, «Бурят-Монгольская правда» газетын редакторай орлогшоор ажаллаһан байха юм.

1938 ондо нүхэр Хахалов КПСС-эй Кабанскын райкомой хоёрдохи секретаряар, удаань партиин Захааминай райкомой нэгэдэхи секретаряар дэбжүүлэгдэһэн байна. 1940 онһоо 1945 он хүрэтэр КПСС-эй обкомой хоёрдохи секретаряар хүдэлөө.

1945 ондо Александр Уладаевич КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи партийна эмхидхэгшэдэй Дээдэ һургуулида эльгээгдээд, тэрээнээ 1946 ондо дүүргэһэн байна. Һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр, 1947 ондо КПСС-эй ЦК-гай аппарадта хүдэлмэрилхөөр абтаад, тэндэ кадрнуудай управлениин инструктораар, партийна органуудай таһагай инструктораар 1951 он хүрэтэр ажаллаа. Эдэ жэлнүүдэй туршада партийна Дээдэ һургуулиие заочноор дүүргэһэн байха юм.

1951 ондо А. У. Хахалов партиин Буряадай обкомой нэгэдэхи секретаряар һунгагдаһан байна. Энэ хүдэлмэридэ 1960 оной эсэс хүрэтэр ажаллаа. Парти болон арадай хэрэгтэ үнэн сэхэ, эрилтэ ехэтэй, шууд сэхэ хүтэлбэрилэгшэ гэжэ тэрээниие областной партийна организаци болон республикын ажалшад мэдэдэг.

Александр Уладаевич партиин XVIII, XIX, XX, XXI, XXII съезднүүдэй делегат байһан юм. КПСС-эй XIX, XX съезднүүд дээрэ партиин ЦК-гай гэшүүндэ кандидадаар һунгагдаһан, ССР Союзай IV, V зарлалай Верховно Соведэй депутат байгаа. Нүхэр Хахалов Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат юм, олон жэлэй туршада КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн байна.

Совет гүрэнэй үмэнэ габьятай байһанайнгаа түлөө, республикын промышленность, хүдөө ажахы болон культурые хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан амжалтануудай түлөө нүхэр Хахалов Ленинэй орденоор, Ажалай Улаан Тугай хоёр орденоор, «Ажалай габьягай түлөө», «Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаһанай түлөө», «1941—1945 онуудта болоһон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ шэн габьята ажалай түлөө» медальнуудаар шагнагданхай.

А. У. Хахалов 1960 онһоо хойшо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилнэ.

Тимлюгэй цемент шиферэй заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, Баргажанай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд һунгуулиин урда тээхи суглаанууд дээрээ Александр Уладаевич Хахаловые һунгуулиин Прибайкальска № 786 округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналаар дэбжүүлһэн байна.

...аторнуудай һуралсал ...хэхы үедөө оробо

...ртаа манай ...хоз, совхозуу... ...рнуудай бүгэ... ...лсал эхилээ ...рбан һара ша... ...хай. Энэ үедэ ...онхи ажахы... ...эмхитэйгээр ...ай программа ...бэелүүлэгдэ...

...удай бүгэдэ ...й Хяагтын «Ро... ...«Коммунизм», ...үйлэдбэриин ...беда», Логов... ...колхозуудта, ...н, Борьёогой ...тэйгээр ябуу... ...ажахын хү... ...тракторист, ...бусад мэргэ... ...нүүдые анха... ...н оложо, мэр... ...тай, дээдэ эр... ...удаар һургуу... ...Тэдээндэ зо... ...айра, хэрэг... ...нүүд, харуу... ...хэрэгсэлнүүд ... һурагшад... ...харалтайгаар ...ммаар хараа... ...териалнуудаа, ...болон хүдөө ...нуудай оньһо ...ойлгоно.

...э шухала хэ... ...гагүйгөөр хан... ...таһалдуулһан, ...ргууляа хая... ...дутагдалнууд ...гдөө. Һуралса... ...аа хойшо аяар ...уу хүн һургуу... ...байна. Тэрэ ...бэрэй үйлэдбэ... ...н колхоз, сов... ...Хяагтын—450, ...0 гаран хүн ...гаража ошоо. ...риин управле... ...ахынуудта эм... ...ужогуудта хэ... ...болишоо.

...ые, совхозуу... ...ишэдые, алба ...низаторай мэр... ...ань һамшаан... ...н гүрэн түрын ...артай хэрэгтэ ...ан эдэ дутаг... ...даа тэсэхын ...эхэдэ, манай ...охон колхоз, ...кторист, ком... ...од болон бу... ...олоор дутал... ...хүдөө ажахын ...иин үедэ хүсэ... ...комбайнууд ...хүдэлгэгдэдэг ...боложо тарил... ...алга унжагайр...

...нуудай бүгэдэ ...сал мүнөө үедэ ...шадай эрдэм, ...эшэлүүлхэ гол ...о. Тиимэһээ ню... ...бэриин управле... ...техникын» нэ... ...инүүд, колхоз ...дай хүтэлбэри... ...аторнуудай бү... ...һуралсалда то... ...гдалнуудые да... ...бүхы һургуули, ...адгүйгөөр хү... ...аммаар хараа...

лагдаһан зүйлнүүдые үзүүлхэ хэмжээ абаха уялгатай.

Һуралсалай хэшээлые нэгэшье таһалдуулангүй — программын ёһоор, уридшалан хараалагдаһан расписаниин ёһоор үнгэргэхэ шухала. Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хэшээлэй таһалдаһан, һурагшадай хэшээлһээ хожомдопон баримтануудые тэрэ доронь шалгажа, зүбшэн хэлсээд, дахин дабтахагүйн тула зохихо хэмжээ абаха болоно.

Мүнөө үедэ олохон кружогуудта һурагшадые трактор, машина жолоодохо аргада һургаха саг ерэнхэй. Энэмнай бүгэдэ ниитын һуралсалай эгээн харюусалгатай, эгээн шухала үень болоно. Тиимэһээ һурагша бүхэниие мэргэжэлтэй, дүй дүршэлтэй механизаторта даалгаха, тэдэниие механизаторнуудтай суг ажаллахаар хүдэлмэридэ табиха хэрэгтэй. Эдэнэр дүршэлтэй механизаторай хажууда ябажа, трактор, машинануудые хүдэлгэхэ, эбдэрхэдэнь заһалсажа ябахадаал башарха, үбэлдөө һуража гараһанаа бүхөөр хадуужа абаха болоно бшуу. Тэрээнһээ гадна, һурагшад багшанарай хүтэлбэри доро трактор, машинануудые жолоодожо һураха байна. Тиимэһээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд энэ үедэ бүгэдэ ниитын һуралсалда хабаадагшадай үзэхын тула трактор, автомашинануудые даалгажа үгэхэ ушартай.

Кружок бүхэнэй хэшээлые хабарай тарилгын эхилхэһээ урид дүүргэхээр хараалжа, неделидээ хэды үдэр һураха, үдэртөө хэды час соо һуралсаха байһыень тон һаядаа тодорхойлхо шухала.

Механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсал 162—170 часай программатай гээшэ. Энээниие кружок бүхэнэй һурагшад мэдэжэ гараха ёһотой. Тиимэһээ март һара энэ һуралсалай шиидхэхы һара болоно. Иимэ харюусалгатай үедэ республикын Хүдөө ажахын продуктнуудые абадаг, бэлэдхэдэг министерство, үйлэдбэриин управленинүүд, «Сельхозтехникын» нэгэдэлэй отделенинүүд кружок бүхэниие тусхай хиналтада абажа, һуралсалыень эрид һайжаруулхаар хэмжээ абаха үүргэтэй.

Тракторист, комбайнер болон бусад мэргэжэлтэдые олоор бэлдэхэ гээшэ колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай, үйлэдбэриин управленинүүдэй парткомуудай шухала зорилго мүн. Тиигэбэшье зарим партийна организацинууд, профсоюзай болон комсомолой эхин организацинууд эдэ кружогуудай хүдэлмэри һайжаруулха тушаа анхарал багаар табина. Энэ алдуу эндүүгээ анхаралда абажа, колхоз, совхозуудай партийна организацинууд үйлэдбэриин управленинүүдэй парткомууд механизаторнуудай һуралсалые амжалтатайгаар дүүргүүлхын тула яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй. Мүнөө үедэ тракторист, комбайнер болон бусад мэргэжэлтэдые һурган бэлдэхэ хэрэгтэ һаад ушаруулха ямаршье шалтаг байха ёһогүй.

МАРТЫН 3

Депутадта кандидадууд һунгагшадтаяа уулзана

Ехэ этигэл найдабари

Улаан-Үдымнай Ленинэй ордентэ паровозо-вагонно завод хадаа манай республикын ажаүйлэдбэриин хамагай анханай томо, түрүү зэргын предприятинуудай нэгэн болоно. Энэ заводой олон мянган хүдэлмэришэдэй дунда хүмүүжүүлэгдэн ургажа гараһан ажалай түрүүшүүл даб гээд тооложо барагдашагүй олон бэзэ даа.

Мүнөө засаг түрынгөө дээдэ зургаанда депутадуудые һунгаха һунгуулиин кампаниин ябуулагдажа байха үедэ республикымнай ажалшан түмэн депутадуудта кандидадаар өөһэдынгөө хамагай түрүү, үнэн һайхан сэдьхэлтэй, коммунизм байгуулгын хэрэгтэ үнэн сэхээр шармайн оролдогшодые нэрлэн дэбжүүлһэн байна. ПВЗ-гэй хүдэлмэришэд өөһэдынгөө дундаһаа баһа олон хүнүүдые городойнгоо, районойнгоо болон республикынгаа дээдын зургаанда кандидадуудаар дэбжүүлээд, тэдэ хүндэтэ нүхэдтэйгөө уулзалгануудые хэжэ, захяа зүбшэлөө үгэжэ байнхай.

Февралиин 20-ной үдэшэ тус заводой профсоюзай библиотекын ехэ зал соо һунгуулиин 18-дахи округой һунгагшадай үргэн суглаан болобо. Энэ суглаан дээрэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Александра Васильевна Грехневатай һунгагшад уулзаба.

— Александра Васильевна Грехнева 1942 онһоо эхилэн манай заводто ажаллана,—гэжэ арматурна цехэй начальник нүхэр М. Л. Цось һунгагшадтай Александра Васильевнае танилсуулан, саашаань хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ. — Эдир бага наһандаа тус заводой арматурна цехтэ мүлигшөөр хүдэлмэрилжэ байха зуураа, үрэмдэгшын мэргэжэлдэ дабхар һуралсан, 1945 ондо һайн шадабаритай мэргэжэлтэ болоһон юм. Тэрэ үеһөө хойшо таһаралтагүй арматурна цехтэ үрэмдэгшөөр хүдэлмэрилнэ. Өөрынгөө мэргэжэлээр үндэр дүй дүршэлтэй болоһон туладаа ажалайнгаа даалгабариие саг үргэлжэ дабуулан бэелүүлжэ байхаһаа гадна, ажалай бүтээсые ягаа һаа улам дээшэлүүлхэб гэһэн арга боломжонуудые хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүдтэ хододоо хэлэжэ, өөрынгөө һанал. дурадхалнуудые оруулжа байдаг һэн. Коммунис ажалай ударник юм.

КПСС-эй ЦК-гай 1962 оной ноябриин Пленумэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсан ажаллажа байха үедөө нүхэр А. В. Грехнева ажалайнгаа даалгабариие, мүн арматурна цехэй бусад хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые дүнлэн үзэһэн байна. Тиигээд мүнөө хүрэтэр баримталан хэрэглэжэ байһан ажалаймнай нормо бага, энээниие дүүргэхэдэ хүсэл шармайлта ехээр эригдэнэгүй, ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэдэ хүдэлмэришэдэй урма зоригые татанагүй гэһэн тобшолол гаргаа һэн. Өөрынгөө энэ һаналые нүхэдтөө хэлэжэ, һайн дураараа өөрынгөө ажал дээрэ шэнэ үндэр нормо тогтоон, 1963 ондо бүтээн гаргаха зүйлдөө ажалай нормын 225 час алмаха зорилго табиһан байха юм. Энэнь хадаа үйлэдбэриин дотоодын арга боломжонуудые үргэнөөр хэрэглэхэ, ажалай бүтээсые саашадань улам бүри дээшэлүүлхэдэ зорюулагдаһан ёһотой эхэ оронишо, үнэн шударгы түрүү үүсхэл болоно.

Нүхэр А. В. Грехневагай энэ үүсхэлые тус заводой 680 түрүү хүдэлмэришэд дэмжэжэ хүндэтэйгөөр һайшаан абаад ажаллажа байна. Александра Васильевнагай гаргаһан иимэ шэнэ үүсхэлэй экономическа ашагые тооложо үзэхэдэ, заводойнь хэмжээн дээрэ 1963 оной туршада 94 мянган нормын саг гэхэ гү, али мүнгөөр тоолоходо 40 мянга гаран түхэриг алмагдаха болобо.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд К. М. Карепанова, В. А. Медведев, А. В. Студенников гэгшэд Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Александра Васильевна Грехнева хадаа түрүү хүдэлмэришэн, арюун һайхан сэдьхэлтэй, хамаг нүхэдтөө хүндэтэй, үнэншэ совет эхэнэр юм гэжэ тэмдэглэбэд. Эдэ нүхэдэй үгэ хэлэхэдэ суглаанда хабаадалсаһан үргэн олон һунгагшад халуунаар угтаба.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Александра Васильевна Грехнева һунгагшадайнгаа урда үгэ хэлэхэдээ, иимэ ехэ этигэл найдабари олгожо байһандань һунгагшадта баярые хүргэжэ, тэдэнэй этигэл найдабари харюулхын тула эсэшэ сусашагүй оролдон ажаллахаб гэжэ мэдүүлхэдэнь, һунгагшад түрүү нүхэрөө засаг түрын дээдэ зургаанда һунгахаар бэлэн байһанаа баталан, альгаа ташажа баяр хүргэбэ.

Д. Цыбенов.

Үбэр зөөхэйнхид дуугаа үгэхөөр бэлэн

Хяагтын үйлэдбэриин управлениин Үбэр-Зөөхэйн сомоной «Эрдэм» колхозой клуб соо хүн зон һаядаашье тиимэ олон байгаагүй. Булта̄даа хүхюутэйнүүд. Тэдэнэр—хонишод, хурьгашад, һаалишад болон механизаторнууд, бүхы колхознигууд энэ үдэшэлэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгогдон № 70 Ново-Сэлэнгын һунгуулиин округһоо дэбжүүлэгдэһэн Ноёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой залуу хонишон Нэлла Дынзыновна Будаева, мүн Хяагтын аймагай болон Үбэр-Зөөхэйн сомоной Соведүүдэй депутадуудай кандидадуудтай уулзахаяа ерэбэ.

Залуу комсомол басаган Нэлла Будаева Ноёхоной долоон жэлэй һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр, өөрынгөө үнэн зүрхөөр, Ленинскэ комсомолой уряагаар түрэл нютагайнгаа колхоздо хонишон боложо ошоо һэн. Тиигээд Нэлла басаган колхозойнгоо үнинэй, дүй дүршэл ехэтэй болоһон малшадай заабариие, зоотехническэ эрдэмэй туйлалтануудые шудалжа, өөрынгөө ажал хүдэлмэридэ зүбөөр, шадамараар хэрэглэһэн юм. Оройдоо 2—3 жэлэй турша соо тэрэ хүдэлжэ байбашье, бүхы Сэлэнгэ дотороо суурханхай. Мүнөө Н. Д. Будаевагай ажалладаг хонишодой бригадада хурьга абалга түлэг дундаа. Тэндэ 600 гаран хурьгад абтаад, эрхим һайнаар түлжүүлэгдэнэ.

Нэлла Будаева ажал хүдэлмэри дээрээ хэдышье сүлөөгүй байдаг болобошье, ниитэ-политическэ хэмжээ ябуулгануудта элдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Уулзалга дээрэ үгэ хэлэгшэд колхозой барилгашан Д. Очиров, В. Санжижапов, һургуулиин багша Р. Б. Бабуева болон бусад мартын 3-да, Россин Федерациин болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ болохоёо байгаа һунгалтын үдэр, партийна болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө, буряад арадай үнэн сэхэ хүбүүд, басагадай түлөө дуугаа нэгэн адляар үгэхөөр бэлэмди гэжэ мэдүүлбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Н. Д. Будаева, ажалшадай депутадуудай Хяагтын аймагай Соведтэ дэбжүүлэгдэһэн тус колхозой нэгэдэхи комплексно бригадын түрүү һаалишан Г. Д. Тохтоева, мүн Үбэр Зөөхэйн сомоной Соведэй депутадуудта кандидадууд: нэгэдэхи бригадын хонишон Б. Чойнзонова, бригадир Д. О. Очиров болон бусад ехэ этигэл найдабарида хүртэһэндөө һунгагшадтаа баярые хүргөөд, мүн саашадаашье арад зонойнгоо аша туһада бүхы хүсэ шадалаа гамнангүй зорюулхаар бэлэн байһан тухайдаа хэлэбэд.

С. Шарапов.

Республикын колхоз, совхозуудта тракторнуудай хэр заһабарилагдажа байһан тухай

1963 оной февралиин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Үйлэдбэриин управленинүүд, районууд	Бухыдөө заһабарилагдаһаниинь
Баргажанай	64
Зэдын	68
Кабанскын	63
Хяагтын	58
Мухар-Шэбэрэй	61
Түнхэнэй	76
Улаан-Үдын	73
Хориин	60

...Эрнест Петидэ Н. С. Хрущевой, ...иновскиин эльгээһэн амаршалга

...ССР» гэжэ бүл... ...т генерал Эр... ...ын 75 наһа гүй... ...рамдуулан, Н. С. ...алгын телеграм... ...гээгээ.

...француз ара... ...рисаа хүгжөөхэ, ...й хэрэг бэхи... ...ар «Франция-СССР» гэжэ бүлгэмэй президентын тушаалда байхадаа танай хэһэн хүдэлмэриие совет хүнүүд үндэрөөр сэгнэнэ гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Генерал Э. Петидэ Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновский амаршалгын телеграммаар хандаа.

(ТАСС).

...дор Живков Москваһаа мордобо

...Коммунис пар... ...Нэгэдэхи секре... ...н Арадай Рес... ...истрнүүдэй Со... ...шэ нүхэр То... ...рэл ороноо бу... ...ин 20-до Моск... ...БКП-гэй ЦК-... ...рогой гэшүүн, ...стрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. Михайлов тэрээнтэй хамта Болгари бусахаяа мордолсобо.

КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ю. В. Андропов болон бусад Болгариһаа ерэһэн нүхэдые Киевскэ вокзалһаа үдэшөө.

Загаһа бариха, загаһанай продуктнуудые буйлуулан гаргаха жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар Алас Дурна зүгэй загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэл тухай

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС нигэжэ тогтообо:

1. 1963 ондо загаһа бариха, загаһанай продукци гаргаха түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай Алас Дурна зүгэй загаһанай олзоборилгын суднануудай экипажуудай, загаһанай промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, загаһашад-колхознигуудай үүсхэлые һайшааха.

2. 1963 оной гүрэнэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө суднануудта, эрье дээрэхи загаһа буйлуулдаг, судна заһабарилдаг предприятинуудта, загаһа барилгын колхозуудта социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, загаһа бариха, эрхим шанартай продукци гаргаха талаар социалис уялгануудые абаха тухай Алас Дурна зүгэй загаһашадай үүсхэлые али болохоор дэмжэхыень союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудта, Министрнүүдэй Соведүүдтэ, партиин крайкомууд болон обкомуудта, загаһанай ажахын талаар гүрэнэй комитедтэ, загаһанай промышленностиин бассейнүүдэй главна управленинүүдтэ, партиина, профсоюзна болон комсомолой организацинуудта һанамжалан дурадхаха.

КПСС-эй ЦК СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ ВЦСПС.

ТЕЛЕФОН-ТЕЛЕГРАФ-РАДИО

ҺҮҮДЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ТЕЛЕФОН-ТЕЛЕГРАФ-РАДИО

Экономическа Харилсан туһалсалгын Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүдтэй КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев февралиин 20-до уулзаа. Тэдэнэр гүйсэдкомой заседаниин Москвада болоходо тэрээндэ хабаадаһан байгаа.

СЭВ-гэй гүйсэдкомой гэшүүдтэй Н. С. Хрущев уулзаба

Болгариин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо С. Тодоров, Германиин Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Б. Лейшнер, Венгриин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. Апро, Монгол Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Д. Моломжамц, Польшын Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо П. Ярошевич, Румыниин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. Бырлэдяну, Чехословакиин Социалис Республикын правительствын Түрүүлэгшын орлогшо О. Шимунек гэгшэд уулзалгада хабаадалсаа.

Советскэ талаһаа КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ю. В. Андропов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Лесечко болон бусад уулзалга дээрэ байлсаа.

Социалис гүрэнүүдэй—СЭВ-гэй гэшүүдэй экономическа харилсаа холбоое саашадань хүгжөөн бэхижүүлхэ асуудалнуудаар Н. С. Хрущевой болон СЭВ-гэй гүйсэдкомой гэшүүдэй хоорондо үрэ ехэтэй, хани ёһоной хөөрэлдөөн болоо.

(ТАСС).

Арадай кандидадууд

БАДМАЕВА
Зади Бадмаевна —
Республиканска больницын ахалагша врачай уялга дүүргэгшэ.

ПАВЛЕНКО
Евгений Петрович —
Улаан-Үдын паровозо-вагонно заводой начальник.

ЭРДЫНИЕВ
Даши Доржиевич —
Буряадай АССР-эй нийтын гүрим хамгаалалгын министр.

ВОРОНИН
Гавриил Иннокентьевич —
КПСС-эй Баунтын парткомой секретарь.

ЕНДОНОВ
Чимит Вампилович —
Буряадай АССР-эй финансын министр.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур
1963 оной февралиин 22.

Хурьгадые гарзада оруулхагүй

Республикымнай колхоз, совхозуудта 370 мянга гаран хурьгад абтаад, отара бүхэндэ дунда зэргээр 320 гаран хурьгад түлжүүлэгдэжэ байнхай.

Түл абалгаар Хориин үйлэдбэриин управлениин ажахынууд түрүү зэргэдэ ябана. Эндэхи колхоз, совхозуудай отара бүхэндэ 400 гаран хурьгад абтанхай. Мүн иимэ олон хурьгад Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй үйлэдбэриин управленинүүдтэ абтаад байна.

Отаранууд дээрэ хэдышье шахардуу байдалай тохёолдоо һаа, Хориин управлениин ажахынуудта хурьгад урда жэлэйхиһээ нилээд һайнаар, гарза багатайгаар түлжүүлэгдэнэ. Урда жэлнүүдэйнгээ алдуу эндүүнүүдые анхаралдаа абажа, хоринхид түл абалгадаа оролдосотойгоор бэлдэһэн байна. Хони, хурьгадай байра зохидоор заһабарилагдажа, малай тэжээл эртээнһээ зөөгдэжэ абтаа һэн. Түл абалгын үедэ хонишодто туһалхаар городһоо ерэһэн 230 хүнһөө гадна, нютагай зонуудай дундаһаа 726 хүниие нэмэжэ хурьгашанаар эльгээһэн байха юм.

Хориин үйлэдбэриин управлениин Нарһатын совхозой хонишон Д. Будаевай, «Коммунизм» колхозой—Ц. Доржиевай, Борьёогой совхозой—Д. Дуриновай, Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой—Н. Пурбуевай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой—Н. Рыжаковой, Хяагтын совхозой—П. Цыбденовэй, Баргажанай совхозой—А. Колмаков, М. Усынин гэгшэдэй бригаданууд түл абалгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ, хурьгадаа хоролтогүйгөөр томо болгожо байнхай.

Зүгөөр иимэ байдал хаа хаанагүй дайралдана гэхын аргагүй. Илангаяа Хяагтын управлениин ажахынуудта бэрхэшээлтэй байдал үзэгдэнэ. Эндэ 83 мянган хурьгад абтаад, тэдэнэй 5,2 процентнь гарзада орошоо. Тэрэнһээ гадна түрэһэн хонидойнь 6 процент дутуу хурьга гаргаһан байна.

Энэ управлениин «Эрдэм» колхоздо абтаһан хурьгадайнь 20 процент үхэл гарзада ороо. Мүн эндэхи Сэлэнгын совхоздо, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо хурьгадайнь 15 процент гарзалшоо. Эдэ ажахынуудта эхэ хонид үбһэ тэжээлээр ехээр дуталдана. Гэбэшье тэжээлээр элбэг «Родина» колхоздо абтаһан хурьгадайнь 12 процент үхэһэн байна. Энээниие имагтал хонишодой, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, зооветмэргэжэлтэдэй даалгагдаһан ажалдаа харюусалга багатайгаар хандаһанаар лэ тайлбарилжа болохо.

Зарим хонишод хурьгадай түрэхэлөөр лэ бүридхэлдэ абангүй байжа, тэрэнээ гарзада ороходонь дутуугаар гараа гэжэ тоолодог буруу заншалтай болонхой. Имагтал энэ шалтагаан дээрэһээ Хориин, Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин ажахынуудта нэгэшье хонин эхир хурьга гаргаагүй гэжэ тэдэнэй мэдээсэлнүүд дотор харуулагданхай.

Олохон газарта искусственна үрэжүүлгэ хэгдэһэн аад, хонид һубайрна. Байгша ондо Баргажанай үйлэдбэриин управлениин ажахынуудта хурьгад ехээр оройтожо гаража байнхай. Эндэхи Ленинэй, XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта искусственна үрэжүүлгэ хэгдэһэнэй ёһоор абтаад байха хурьгадай миил 31—37 процентнь гараад байна. Энэ управлениин главна зоотехник нүхэр Михайлов ахалагша хонишон Г. Цыбиковэй отарада шалгалта хэжэ үзөө. Тиихэдэнь 580 эхэ хонидойнь 180-ниинь хурьгалаад, 250-ниинь хээлитэй, бэшэ 150-ниинь һубай байшоо.

Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд түл абалгаяа зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ үшөөл анхарал багаар хандуулна, хурьгадай гаража байһан тухай мэдээсэл зарим ушарта худал хуурмагаар хүргэхэшье ушар гарана. Саашадаа иимэ байдалые тэсэхын аргагүй. Хонидые һубайруулжа, хурьга хаюулжа, шэнэ түл гарзада оруулжа байһан хүнүүдтэ шанга эрилтэ табигдаха зэргэтэй гэжэ һанагдана.

Хонин бүриһөө хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ гэһэн социалис уялгаяа бэелүүлхын тула хонишон бүхэн, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэ бүхэн бүхы хүсөөрөө оролдохо ушартай.

Ф. Зубенко,
Республикын минпродзагай главна зоотехник.

100 хонин бүриһөө 103 хурьгад абтаба

ЗЭДЭ (телефоноор абтаба). Хонин бүриһөө хурьга абаха гэһэн социалис мүрысөөн Зэдын үйлэдбэриин управлениин колхоз, совхозуудаар үргэн далайсатайгаар ябажа байнхай. Энэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ Борьёогой совхозой хонишод ажаллана. Эдэнэр февралиин 10-най мэдээгээр 10670 хурьга абаа гэхэ гү, али энэнь нёдондоной энэ үеынхиһөө 6170 толгойгоор олон болоно.

Совхозой эрхим хонишон Даша-Цырен Дуринов отарынгаа 750 эхэ хонидһоо 770 хурьга абаад, тобир һайнаар, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байнхай. Тиигэжэ түрүү хонишод 100 хонин бүриһөө 103 хурьга абаба. Отарын хонишод үшөө гушаад хурьга абахаар хүлеэнэ.

Тэрэшэлэн Дамба Норбоевой, Даша-Нима Балдановай бригадынхид хурьгадаа һайнаар томо болгоно. Нүхэр Балдановай даадаг отарын 791 эхэ хонидой 534-ниинь түрэжэ, 544 хурьган абтаад,бултадаа һайнаар түлжүүлэгдэнэ.

Ажалайнгаа амжалтануудые манай хонишод болохоёо байгаа һунгалтын һайндэртэ зорюулна.

Ж. Лумбунов,
совхозой парткомой секретарь.

Үдэр һүни гэнгүй...

Долгор Намсараева «Коммунизмын зам» колхозой эрхим хонишодой нэгэн юм. Тэрэ бага наһанһаа хойшо мал ажалда хододоо ябажа, нилээд дүй дүршэлтэй болоһон.

Д. Намсараева байгша ондо хонин бүриһөө хурьга абаха гэһэн уялга абаад, үдэр һүнигүй эрхимээр ажаллажа, суугтаа хүдэлжэ ябаһан нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулна.

Мүнөө энэ нүхэр болохоёо байгаа һунгалтын үдэрые ажалай амжалтаар угтахые хүсэнэ. Даажа абаһан 250-аад хурьгадынь гарзагүйгөөр тобир һайнаар томо болгогдожо байнхай.

С. Шагдуров.

Захаамин.

Һайхан сэдьхэл

Энэ ушар Улаан-Үдын дээдэ һургуулинуудай нэгэнэй уужам үргэн зал соо болоо һэн. Тэндэ бидэ, залуу поэдүүд, шэнэ шүлэгүүдээ уншаад гаража ошохоор түхеэржэ байгаа һэмди. Гэнтэ ара талаһаам:

—Гаарга тухайгаа бэшэхые ехээр оролдодог байнат, тэрээн тухайгаа хооһоор философствовать боложо ябанхаар, энээхэниие уншаа һаатнай, үрэ гаража үгэхэ байха,—гээд набтархан хүбүүн намда һурагшын дэбтэр һарбайба. Теэд энээн соотнай нөөхил дурдадаг, дууладаг, Гаарга нютагайтнай суутай нэгэнэй намтар халта зураглагдаһан байха. Танилсана бэзэт,—гээд саашаа ябашаба.

Доро дороо гайхалдашабабди. «Энэшни ёһотойл граф Монте Кристын бэлэг лэ»,—гээд минии нүхэр ээм дээрэм пас гэтэр альгадаба. Дэбтэрынь задалхаһаа бэшэ, ондоо хэрэг үлөөгүй. Түрүүшынь хуудаһан дээрэ: «Залуу хонишоной түрүүшын зам»,—гэжэ бэшээтэй байба. «Залуу хонишон аад, яагаад Гааргын суута хүнүүдэй нэгэн болоо юм гэһэн асуудал эжэлүүдгүй намайе ээлбэ. Дэбтэрэйнь хуудаһануудые ирахада:

Эндэ өөр тухайгаа хэлэхээ һанаагүйб. Хэлэхэшьегүйб. Харин ажалайнгаа багша Чимит Будаева тухай халта хөөрэхөө һанаа һэм,—гэжэ томохон үзэгүүдээр бэшээтэй.

НҮХЭРНИ намаяа зүб шоглоһон байгаа. Хэрбээ Чимит Будаева тухай энэ дэбтэр соо бэшээтэй байгаа һаань,—ёһотойл граф Монте Кристын бэлэг гээшэл! Юуб гэхэдэ, Баргажанай үйлэдбэриин управлениин Дэрээнэй совхозой суута хонишодой нэгэн, Гааргын басаган Чимит Будаева һүүлэй хэдэн жэлнүүдтэ таһалгарядагүй алдар сууда гаражал ябадаг юм. Тэрэнэй (суг хүдэлмэрилдэг хани гурбан басагантайгаа) харууһалдаг долоон зуун толгой эхэ хонид жэл бүри олошорон үдэжэ, ондо орохо бүридөө бөө махаар томожон, нооһоор элбэгжэжэ байдаг гээшэл. Совхозой бухгалтериин данса дэбтэрнүүдые уудалхада, даб гэһээр «Б» үзэгтэнэй эхин дээрэ Будаевагай нэрэ обог бултанһаа илгарһандал харагдаадхиха. Тэрэнэй хойно:

—1958—1962 онуудта Будаевагай эрхилдэг отарынхид зуун эхэ хонинһоо 97 гү, али 100 хурьга хүрэтэр абажа гараһан, мүн хайшалжа оруулһан нооһониинь үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг. хонин бүриһөө жэлһээ жэлдэ 3—3 килограмм нооһо хайшалжа гүрэндөө тушаадаг юм, — гэжэ бэшээтэй байна. Совхозой зоотехнигүүд болон ветеринарнууд Чимит Будаевагай түлжүүлжэ абаһан хурьгадые ехэл һайшаадаг, һайхашаадаг. Юуб гэхэдэ, Чимит Будаевагай харууһалдаг хонид тобир тарганаар ондо ороһондоо, ороондо ороходоо һайн байна бшуу. Тарган хүшэтэй хониноо һэргэг өөдэргэн хурьган гарантүй яахаб. Тэдэ хурьгадые эхэһээнь һалгаажа, илгажа байха үедэ шэгнээ һаатнай, толгой бүриинь шэгнүүр 22—25 килограмм хүрэтэр татаха. Энэнь—Чимит Будаевагай горитойхон үрэ амжалта ха юм. Баргажанай саһа ехэтэ, шэрүүн үбэлэй эрхэ байдалда иимэ шэгнүүртэйгээр хурьгадые абаха гээшэ ёһотойл габьяа болоно бшуу. Хэрбээ совхозой парткомой тогтоолнуудые хараа һаа, тэндэтнай баһа: Чимит Будаевагай шэн габьяата ажал тоологдохо, тэрэнэй абаһан Хүндэлэлэй грамотанууд, магтаалнууд, баярай бэлэгүүд болон коммунис ажалай ударник гэһэн нэрэ зэргынь тэмдэг элирхэйлэгдэн хэлэгдэхэ. Теэд Чимит Будаева коммунистын билетшье үгы һаа, хэһэн ажалаараа, сэдьхэлээрээ,—ёһотой коммунист хүн ха юм.

Тэрэ дэбтэр намда һарбайгша Чимит Будаевна тухай яһала зүбөөр бодоһон, ойлгоһон байгаа ха. Теэд хэр зүбөөр ойлгоһыень шалган, тэрэнэй үгэһэн дэбтэрые саашань ирабаб. Мүншье ойлгогдоо. Нөөхимни Чимит Будаеватай хоёр жэл шахуу суг хүдэлмэрилһэн, тэрэнэй дүй дүршэлые яһала абаһай, сэдьхэлыеньшье ойлгонгирһон хүн байгаа. «Би хадаа суута уран зохёолшо А. А. Кузнецовой «Домог түүхын үргэлжэлэл» гэһэн повестиин геройдол адли һэм. Аргадын арбан жэлэй һургуули болбосоролой аттестадтайгаар дүүргээд, нютаг дээрэ, хоёр жэл шахуу ажал хэхэ баатай болоо һэм. Энэмни нэгэдэхеэр, һуралсалай шэнэ программын—эрилтэ. Хоёрдохёор, дээдэ һургуулида орохын тула бэеэ хатуужуулха, бааханшье һаань мүнгэ нөөхэ һэдэлгэтэй байгаа юм. Тиигэжэ түрэл совхоз соогуураа эгээл олзотой, эгээл хүндэтэй отара бэдэржэ эхилээ бэлэйб. Олон отара харааб. Будаевагай отарада хүрэхэ отара байгаагүй. Теэд хэнэйшье мэдэхээр жэлһээ жэлдэ тобир тарганаар ондо орожо байһан хони адуулагшанартаа олзо оруулангүй яахаб. Гэбэшье минии эрмэлзэл гансашье мүнгэ ехээр сохиһойб гэһэн һэдэлгэ бэшэ һэн. Хонин ажалые бэлэн гэжэ тоолодог байгааб. Тиихэдээ магтаал суута гараһан хонишондо ехэ этигэдэггүй бэлэйб. Мүнөө гэрэнээ өөрөө туршажа оробоб. Үсэгэлдэр манаанда гарааб. Үдэшэндөө боро хараахандаар хонидоо туужа асараа һэм. Одоол эндэ Будаева бидэ хоёрой ажалдаа ямараар хандадагнай таража ерээ бэлэй. Тэрэ асарһан хонидыем хаража хаража, зосоогуурнь ябажа байжа, шэнжэжэ шалгаад ерэһэнэйнгээ һүүлээр: «Мүнөөдэрэйшни хүдэлмэри, нүхэр, ехэл муу сэгнэлтэдэ орохонь. Зарим хонидшни хүсэд садаашьегүй хэбэртэй. Тэрээ тэрээхэн сами сагаан хонин яагаа тиимэ һула һунгигар гээшэб? Сэхыень хэлэхэдэ, ажалайшни эхин бирагүйгөөр захалба ха. Хоёрхон лэ гэһэн тэмдэг табихал даа,—гэбэ. Би тэһэ буун алдааб:

—Юу хэлэнэбта, хүнэй бүхы һайхан һанаагаараа хонидойтнай хойноһоо бүхэли үдэрөөрөө ябажа ерэхэдэ, иигэжэ һэнгэргүйгөөр дуугаража байхат!

—Хонидойтнай? Юу хэлэнэ гээшэбта? Шамайе хониндо эльгээхэдээ би зараба гээшэ гүб? Минии түлөө ябаагүйш! Эндэһээ хойшо ши иигэжэ бү дуугара,—гэбэ Чимит.

ИИМЭ хөөрэлдөөн газааһаа эхилээд, гэртэ ороошье байхадамнай үни удаан үргэлжэлөө һэн. Чимит намда хони харууһалалгын элдэб һонин жэшээнүүдые хөөрэжэ үгөө. Шудалдаг, уншадаг һонин номуудайнгаа удха хөөрэжэ, тэдээн сооһоо һони һонин жэшээ ушарнуудые дурдан ойлгуулаа. Тиигэжэ һуутараа:—Залуу нүхэр, ажабайдалайнгаа эхин шатые хүн бүхэн ехэл ханалгатай, харюусалгатайгаар эхилхэ ёһотой. Тиигээгүй һаа, хүл дээрээ гаража, тэрэнээ заһатараа, горитойхон юумэ гээжэ болохош. Минии һанахада, таанадые энээхэн хоёр жэл соотнай ажалай мушхалаагаар гэмгүйхэн мушхажа, элдэжэ абаха ёһотой байгаа. Одоол эндэ һайн талаһаа бэеэ харуулаа һаа, дээдэ һургуулида орохо сэхэ харгы татажа шадаха болохо һэнта,—гэжэ Чимит намда хэлэбэ.

БУДАЕВА ЧИМИТ САНХАЕВНА.

Үглөөдэрынь би дахяад хонидоо харааб. Тээ үдэ багта, харан гэһээмни, Чимит ерэжэ ябаба. Би гайхашабаб. Энэ үдэр Чимидэй ээлжээн бэшэ һэн. Ойромни хүрэжэ ерээд, нөөхил зангаараа хонид соогуур ябасагаагаад, гартахи часыгаа хараад:—Хонидоо үһалаадүй байна гүш? Мэнэ гэһээр, ехэ түргэн туунгүйгөөр ошожо уһала. Һүүлээрнь тээ тэрэ добын һүүдэртэ амаруулан һагад бэлшээгээрэй. Би ошожо урдахи хадалангаа харахам,—гээд Чимит тээ урдахана һэлбэлээн байһан сэгээн хяагтай хадалан руу яаралтайгаар ябашаба. Вишье тэрэнэйнгээ даабари дүүргэбэб. Үдэшэндөө үсэгэлдэрэйхидэл шанга хөөрэлдөөмнай дабтагдаагүй. «Алгебра, геометрээр бододог бодолгонуудтай жэшэбэл, харалга гээшэмнай һураггүй хүшэр эрдэм байна гэжэ һанаа һэм. Тиигэһээр һара шахуу саг үнгэрбэ. Нэгэ үе би институтда орохо байһанаашье мартажархёод ябааб. Юун ном үзэхэбши даа, нөөхил хонидоо туугаад, яажа садхааха аргаяа бэдэржэ ябаа гүбши даа. Теэд тиигэжэшье ябаһанаа өөрөө, ехэ обёороогүйб. Нэгэтэ үдэшын манаанһаа ерэхэдэм. Чимит ухаангүй сухалтай: «Юу бодожо, шэбшэжэ ябадаг хүн гээшэбши?»—гэжэ гэрэйнгээ буланда сомоотой байһан номуудые уудалжа эхилбэ. Тиихэдэнь, нөөхил хонидойм хэрэг баһа гараба гү даа гэжэ бодоод, яагаад энээндэ харюусалтайб гэжэ шэбшэбэб. Чимит нам руу эрьеэд:

— Наа, энэ шинии номууд. Тугаарай ошожо гэрһээш асарааб. Институтдаа бэлдэ! Хүнэй зонхилоогүй хада тархи түрыгөөшье гээжэрхихэ зон лэ та. Үглөө үглөөгүүр хониндошни ондоо хүн ошохо. Ши үглөөнэй сэбэр ухаагаар номоо үзэхэш! Үдэшын хониндо гарана аабзаш гэбэ.

ТИИГЭҺЭЭРШЬЕ намар болоо. Үбһэ хуряалгаяа һайн үнгэргөөбди. Би тракторна косилкада һуужа һурааб. Үшөө мүнгэн шанда хүртөөб. Чимидэй дурадхалаар олоһон мүнгэеэ нөөсэлгын кассада хаадаг һэм. Мүн тэрэ шан абаһан мүнгэеэ кассада нэмээб. Һонин даа, ажалай амта мэдэхэдэ. Теэд ажал һуралсал хоёрой аха дүүдэл эбтэй, дундаа холбоо харилсаатай байха ёһотойнь намда элирээ. Арбадахиие дүүргэжэ байхадаа, Лермонтовэй зохёолоор Печорин тухай найруулга бэшэжэ, арайхан дүрбые абаһан хүм. Ах даа, наймадахи классай һүүлээр иигэжэ ажабайдалтай маанадые танилсуулхаа яалай. Тиигээ һаань, арбадахиие дүүргэхын тула литератураар сочинени бэшэхэдээ, мүнөө үе сагай баатарнуудые зураглан харуулха һэм. Илангаяа Чимидтэл адли хүнүүдые. Теэд юумэн минии һанаагаар болодоггүй байна. Институтда орохо шалгалтын найруулга соо Чимидэйл образ харуулхаб.

Би үшөө мелиораторай мэргэжэл шудалааб. «Заахан агроном хүншье болобо гээшэ гүб».

Дэбтэрэйнь үшөө нэгэ хуудаһа ,саашань ирабаб. Минии һанахада, энээхэн хүбүүн Чимит Будаева тухай яһала зүбөөр, тодоор бэшэнэ ха. Теэд энээхэн хүбүүнтнай хэн байгааб,—гэжэ маанадай асуухада, Чимит Будаева удааншье бодонгүйгөөр, энеэсэгээн:

—Хэн гэхэб даа. Намдатнай мураа муншаа хүйхэрнүүд бага сага һургуулиха абаад гарадаг һэмнай. Тиимэшүүл совхозшье дотор олон, Улаан-Үдын дээдэ һургуулинуудһаа согтой халуун мэндэ үдэр бүри тооной абажа байгааб. Тэдэнэйл нэгэн тантай тиихэдэ уулзаһан байгаа ёһотой,—гэбэ.

НЭЭРЭЭШЬЕ Чимит Будаева олохон залуушуулые өөрынгөө дүй дүршэлдэ хүртөөжэ, хонин ажалай эрдэмые шудалуулжа гаргаһан намтартай бшуу. Мүнөө совхоз дотор тэрэнэй һургуули шудалһан арбаад һурагшадынь түрүү хонишодой нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Тэдэнь Чимидтээл адли: һайн һайхан нооһо гүрэндөө тушаадаг, гээлтэ хоролтогүйгөөр хонидоо ондо оруулдаг, түлжүүлжэ абаһан түлнүүдынь ходоо тобир тарган байдаг, бултадаа ажахын тоосоондо оронхой, мүнөө коммунис ажалай нэрэ зэргын түлөө нэтэрүүгээр тэмсэнэ. Теэд нөөхи дэбтэрнүүдэйнгээ һүүлшын хуудаһа харая. Тэндэ иигэжэ бэшээтэй байна: «Би сакманщик ябааб, мүн хурьгадые абалсааб. Чимидэй табиһан түсэбэй точно байдагынь гайхашооб. Нёдондо хабар тэрэш хэлэжэ байгаа һэн. Уһалагдадаг энээхэн гушаад гектарһаа тус бүриһөөнь гуша—дүшэн центнер хүрэтэр һайн шанартай үбһэ хуряажа абахаб гэжэ түсэблөө бэлэй. Тэрэнь бэелүүлэгдэә. Мүнөө хонидой хурьгалха үедэ тэрэ үбһэниинь ехэл удха шанартай байба. Теэд сэхынь хэлэхэдэ, энэ хүн эсэхэ тулихые орой мэдэдэггүй хүн гээшэ ха. Би институтда һурахадаа энэ хүн шэнги оролдосотой нэтэрүүгээр эрдэм шудалжа орохоб. Намда ажал, гансал ажал наһанаймни дээжэ боложо үгэхэ. «Һайншье, һайханшье сэдьхэлтэй, ажалша бэрхэ нютагаймни басаган Чимит Будаева! Хүлымни дүрөөдэ хүргөөш, гарымни ганзагада хүргөөш».

Тэрэ хүбүүнэй дэбтэр иигээд дүүрээ һэн. Нэрэ обогынь дурдаха арга болоогүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ дэбтэр дээрээшье бэшээгүй, мүн хүншье намда хэлэжэ үгөөгүй. Энэ тэдыгээр мүн бишье Чимит Будаева тухай хөөрөөгөө түгэсхэхэм. Юуб гэхэдэ, Чимит Будаевагай намтар үргэлжэлһөөр ха юм. Мүнөө Чимит Будаева Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдээд байна бшуу. Засаг түрынгөө дээдын зургаанда түлөөлэгдөөд байхадаа, арюун һайхан ажалдаа бүри ехэ амжалта туйлаха, арад зонойнгоо найдабари харюулхань дамжаггүй.

С. АНГАБАЕВ.

Совет Армиин 45 жэл...

Москвагай сэрэгэй округой Н-скэ частьда ... болон Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюул... метртэ санаар урилдаан болоо. Зураг дээрэ: ... даа ябана.
ТАСС-ай ...

Хоёр пушкын ту...

ЛЕНИНГРАД, февралиин 20. (ТАСС). Артиллериин түүхын музейн бишыхан зал соо хоёр пушканууд зэргэлүүлжэ табяатай байдаг. Совет гүрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй яажа бии болоһон тухай, Улаан Армиин хүдэлмэришэд ба таряашадай залуу республикын дайсадтай хэһэн түрүүшын байлдаанууд тухай материалнууд эндэ суглуулагдаһан байдаг. Эдэ хоёр пушкануудай түүхэнүүдынь ондо ондоонууд юм. Зүгөөр тэрэ хоёр 1918 ондо бүтээгдэн гаргагдаһан байна. Эндэ орожо хараһан хүнүүд эдэ хоёр пушканууд тухай хөөрөөе ехэ һонирхожо шагнадаг юм.

85 миллиметрэй Англиин полковой пушка. Саутгемптоной хүдэлмэришэдэй бүтээн гаргамсаарнь, энэ пушкые пароходто ашаад, сагаан гвардейцүүдые зэбсэгжүүлхэеэ Ар... абаашаһан бай... гельска губерн... городой гарни... тэрэ пушка ор... Тэрэ гарнизоно... гаан гвардейцү... нуудһаа болон ... һаа бүридэһэн ... хи улаан арми... шэдтэй отряд 1... дайсанай хэрзэ... дабажа, тэрэ го... һэн. Сагаан ... интервентнүүд ... айжа, буу зэбс... сэлээ хаяжа ... байгаа. Мүнөө ... һан тэрэ пушк... цүүд тиихэдэ ... байгаа юм. Эн... Улаан Армиин ... жа абаһан тү... нуудай нэгэни...

«Плендэ ор... пушкын хажуу... һан баһа нэг... ондо бүтээгдэһ... сэмгэн дээрэ «С... тээгдэһэн газар... хэй байдаг. Зал... публикые нясү... тулада бүхы та... доботолжо байһан ... Улаан Армида ... буу зэбсэг үгы... дэлмэришэдтэ ... юм. Сормовой ... бүтээн гаргаһан ... даа һая байгуу... хүдэлмэришэд-т... артиллерида 45 ... гаргагдаһан үх... рүүшын нэгэн ...

Нүхэр ... дурадхал...

КПСС-эй об... нүүдэй бүлэгы... Д. Очировай б... уншадаг болох... гые ехээр һони... бди.

Гэхэ зуурэ ... тиин национа... ашаар дэбжэн ... арадай литера... дэм һургуулит... «тоогоогүй» ... үзүүлдэг. Бур... хоздо ерээд ... шуулай ородо... дэнь, үбгэд, х... лээр муушаг ... юумэнэйнь ү... ойлгонгүй үлэ...

Буряад ни... зондо түрэл бү... рээ лекци унш... хэдэг болохо т... ров тон зүб ... һанахада, яма... удхатай асуу... лэн дээрэ зү... байна. Харин ... тэй буряад хэ... үгынгөөшье ба... рин удха шэ... гаргадагаараа... гээд һанагда... уншадаг зари... хүтэлбэрилэгш... ряад зоной д... раа хэлэдэггү... Минии тухайл... ряад хэлэеэ х... дэдэгшьегүй х...

Ород хэлэ ... гүй хүнүүдэй... хоор, буряад ... ци олоор унша... лаа хураалаа ... хэлэн дээрэ ү... гэжэ дурадха... лэн дээрэ лек... жэ, республик... һээ олоор эль...

Сэлэнгын Х... нэрэмжэтэ ко...

ДЭЭ ХООЛОЙ ЗҮЙЛ ГАРГАША БАГАТАЙГААР АБАХЫН ТҮЛӨӨ

Хориин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин ажахынууд арга боломжоёо хүсэд хэрэглэжэ, мяха, һү, нооһо, орооһо таряа улам ехээр абахаар шиидэбэ

★ ★ ★ ★

...ухала болоһон хэмжээнүүд

...жалэй бо-
...жалээ дэлгэр
...тарма сагаан
...а булшантай,
...й жэл болгохо
...хэлэхэдэ, энэ
...й зүйл ехээр
...тын жэл бо-
...ин Централь-
...ритэ табина,
...хүсэлээр манай-
... колхознигууд,
...мэришэд, хүдөө
...тэд эдеэ хоолой
... абахын түлөө со-
...дэ оролсонхой.

...ИМ ДҮНГҮҮД

...болон бусад зүйл
... тулада бии байһан
...хүсэд, аша туһатай-
...һотойбди. Энээнтэй
...лэдбэриин управле-
...лэй хүдэлмэриин
... харуулхада иимэ:
... манай колхоз, сов-
...ряанай баян ургаса
... гүрэндөө ехэ хэм-
...лдаһан, мал ажа-
...баха, үбһэ тэжээл
... зарим тэды амжал-
...на.

...ндэ тарна худал-
... процент дүүргэг-
... 263 мянган цент-
...нэй амбаарта оруу-
... 1961 онойхитой
...шэ жэлдэ 7,8 про-
...н, 10,2 процентээр
... худалдагдаа.

...н үйлэдбэриин уп-
..., совхозууд гүрэн-
...ха түсэбөө дүүргэ-
...лай продукци ху-
... сум дүүргэжэ ша-
... мэдэрхэ хэрэгтэй.
...ын, Исэнгын, Ком-
...аанын совхозууд,
...лхоз гүрэндэ мяха
...ө дүүргээ. Тиихэ-
...хоз, «Дружба» кол-
...ар ехэ гээгдэлтэй,
...ха түсэбөө миил 80
...һэн байна. Зарим
...нхай мал гүрэндэ
... худалдаха тү-
...гаар дүүргэһэн
... Жэшээнь, Чисаа-
... совхозууд, «Ком-
...а» колхозууд эдэ-

...наар мяха. һү гү-
... түсэб дүүргэгдээ-
...ай үйлэдбэриин уп-
... ажахынууд мал үс-
... түсэб дүүргээгүй.
... малай тоо үсөөн
...нһаа мал удаанаар
... эбэртэ малай һүрэг
...оо миин лэ 33 про-
...ха, һү ехээр абахын
... совхозууд үнеэдэйн-
...улха ёһотой. Тиигэ-
...хошье бии байха.
...та Үнеэднай һүрэг
...процент болохо ээр-
...үрүүшын ээлжээндэ
...лго мүн. Үнеэдые
...гохо арга боломжо
...ии байна.

... улам ашаг ехэтэй
... үйлэдбэриин управ-
...лэгшэд, ажахынуу-
...эгшэд, мэргэжэлтэд
... ябуулжа байнхай.
... совхозуудай ажалда
...татай саг—түл олоо-
... байна. Хонидой
...жа байһан саг (нэ-
...даа) үнгэрэнтэжэ
...һаргтай һайн абта-
.... Хонин ажалдахи
...элмэреэ гарза бага-
... хүсэлэнтэйбди.

...ЦИИН ҮНЭ
...ЛХЫН ТҮЛӨӨ

...һо, үндэгэ болон бу-
... ехээр абахын түлөө
...на, эдэниие хямда
...гэжэ оролдохо ёһо-
...нер тарян, мяхан,
...э болохоб гэжэ тоо-
.... Энэ хадаа эконо-
...хала асуудал байһа-

...бэрилэгшэд, управ-
...рилэгшэд абадаг
...ынь үнэ хямдаруул-
... хүдэлмэри ябуулжа
...й нагэниинь захир-

гаанай хүдэлмэрилэгшэдые үсөөрүүлхэ хэрэг болоно. Манай ажахынуудта энэ хүдэлмэри хэгдэжэ эхилһээр үнинэй. Нёдондо хахад жэлэй дүнгүүдые согсолходоо, энээн тушаа бодожо үзэгдэһэн байгаа. Продукциин өөрынь үнэ хаа хаанагүй ехэ, түсэбһөө хэтэрэнхэй байгаа һэн гэжэ тэмдэглээ. Жэшээнь, Хэжэнгын совхоздо 1 центнер үхэрэй мяхан 69,52 түхэригтэ (түсэбөөр хараалагдаһаниинь 61,31 түхэриг байгаа), 1 центнер һүн. нооһоной өөрынь үнэ мүн лэ түсэбөөр хараалагдаһанһаа үлүү болоо. Анаагай, Исэнгын, Хүрбын, Комсомольско болон бусад совхозуудта продукциин өөрынь үнэ мүн лэ ехэ байгаа. Иимэ ушар байдал саашадаа удаан тэсэхын аргагүй байһаниинь мэдээтэй. Абтаһан продукциин өөрынь үнэ хямдаруулха хэмжээнүүдые дары абаха шухала болоод байгаа.

Бэшэ бэшэ хэмжээнүүдһээ гадна, захиргаанай хүдэлмэрилэгшэдые үсөөрүүлхэ гэжэ үйлэдбэриин управлени шиидэһэн юм. Юуб гэхэдэ, совхозуудта захиргаанай хүдэлмэрилэгшэд дан олодоһон байгаа. Бүхыдөө управлени дотор үйлэдбэридэ хүдэлжэ байһан 6,2 хүн бүридэ тушаалтай нэгэ хүдэлмэрилэгшэ хүртэдэг байба. Исэнгын совхоздо 4 хүдэлмэришэндэ нэгэ зонхилогшо байдаг һэн. Иимэ хэрэгэй бүтэмжэгүй байһые хэлэһэнэй үлүүшье бэшэ аал даа. Захиргаанай зарим хүдэлмэрилэгшэдые ажал үйлэдбэридэ сэхэ хүдэлхөөр эльгээхэ шухала болоод байгаа. Тиихэдэ продукциин өөрынь үнэ хямдархань элитэ.

Эдэ бүгэдэн тухайдаа ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй зүбшэһэн байгаабди. Энээниие манай тэдэнэр зүбшөөгөө һэн. Ургаса хуряалгын халуун хаһын үнгэрэмсөөр захиргаанай хүдэлмэрилэгшэдэй 25—30 процентые үсөөн болгохо гэһэн захиралта управлени гаргаһан юм.

Чисаанын, Хэжэнгын, Нарһатын совхозууд болон бусад ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд иимэ хэмжээ абажа эхилээ һэн. Бултыень хаража үзөөд, захиргаанай олон хүдэлмэрилэгшэдые сүлөөлжэ, үйлэдбэридэ гаргаһан байгаа. Жэшээнь, Чисаанын совхоздо 60 хүн, Хэжэнгын совхоздо 45 хүн, Исэнгэдэ 30 хүн, Үдын совхоздо 27 хүн захиргаанай тушаалһаа сүлөөлэгдэжэ, үйлэдбэридэ эльгээгдээ һэн. Үйлэдбэриин управлениин совхозуудай захиргаанһаа 223 хүн сүлөөлэгдэһэн байна. Эдэнэр һара соогоо 16281 түхэригэй салин эбажа байгаа. Энэ мүнгэн мяха, һүнэй, нооһо, орооһо тарянай өөрынь үнэ дээшэлүүлдэг байһаниинь элитэ. Иигэжэ гансахан Хэжэнгын совхоз һара соо 3804 түхэриг алмаха аргатай болобо. Үдын совхоз 2058 түхэриг һара бүри арьбалдаг болоһон байна. Гадна хэды олон хүн үйлэдбэри дээрэ сэхэ ошожо хүдэлөө гээшэб.

Совхозуудай хүдэлмэришэд, колхознигууд энэ хэмжээе ехээр һайшааһан байна. Үнинэйл иигэхэ байгаа гэлсэбэ. Фермые эрхилэгшэ, бригадир, тэдэнэй туһалагшад бидэниие зонхилжо, захиржа байһанһаань һүн ехээр һаагдахагүй, мал үлүү ехээр таргалхагүй ха юм гэжэ эдэнэр мэдүүлбэ. Энэнь тон зүб. Совхозуудай отделенинүүдэй, бэшэ «ноёдой» бэеэ амар байлгахын тула һү һаалиин гүүртэнүүдтэ, хонишодой, тракторно-тарян ажалай бригаданүүдтэ бригадирай туһалагшад гү, али элдэб эсын агентнүүд болон бусад ажал үйлэдбэридэ ямар туһа нэмэри хүргэдэг байгааб даа. Иимэ тушаалнуудые үгы болгоходоо ехэл юумэн хэгдээ гээшэ. Эдээнһээ гадна, бэшэшье элдэбын тушаалнууд олон газарта үгы болоо. Энээниие Чисаанын совхозой жэшээ дээрэһээ харахада болоно.

Ажахые хүтэлбэрилхэдөө шадамар бэрхэ, һэргэг ударидагша, Чисаанын совхозой директор нүхэр Базаржапов октябрь һара соо 60 хүниие захиргаанһаа сүлөөлжэ, үйлэдбэридэ гаргаһан байгаа. Эдэнэрэй һара бүриин салин 4100 түхэриг юм. Эдэнэрэй дунда бригадирнуудай туһалагшад, нефтьбаза болон бэшэ бэшэ газарта элдэбын хамһабариин (гар үзүүрэй) хүдэлмэри хэдэг хүнүүд бии. Эдэ хэмжээнүүдые абаһанай ашаар тус совхоз үнгэрэгшэ жэлые олзотойгоор дүүргээ.

Мүн Хэжэнгын болон бусад совхозуудта иимэрхүү хэмжээн абтаһан байгаа. Мүн «Победа», «Дружба» колхозуудшье захиргаанай хүдэлмэрилэгшэдые үсөөрүүлээ.

Тушаалтаниие үсөөрүүлхэдэ хүдэлмэримнай муудаа бэшэ, харин бүрил һайжараа юм байха. Зарим хүтэлбэрилэгшэдэй ажал ехэ болоо юм аабза. Зүгөөр хүтэлбэри улам тодорхой һайн болсо, хүтэлбэрилэгшэдэй фермэ, гүүртэнүүдтэ бүри дүтэлһэниинь юутэшьегүй. Фермэ, отделенинүүдые ударидагшад, бригадирнууд хоёрдохи, гурбадахи нюур дамжуулан захиралта, заабари үгэнгүй, сэхэ өөһэдөө хүтэлбэрилөө хадань һайн һэн. Жэшээнь, Хэжэнгын совхоздо тракторно-тарян ажалай бригадын бригадир өөрөө механигай тушаал даажа абахадань, эндэ механигаар хүдэлжэ байһан нүхэр Булыгин пилорамада ошоо. Фермые даагша фуражирай уялга даажа абаа. Хашараг, буруунуудай бригадир байһан нүхэр Санжиев хонишон болонхой. Энэ мэтээр эндэ олон хүн сүлөөлэгдэжэ, фермэ, гүүртэдэ эльгээгдээ юм.

Хүрбын совхозой 1-дэхи фермэдэ складые даагша нүхэр Мартынов малшан болонхой, кладовщик шэбхэ шэрэлгэдэ табигданхай, механик —пилорамада хүдэлнэ.

Захиргаанай хүдэлмэрилэгшэдые үсөөрүүлхэ хүдэлмэри хэгдэбэшье, захадаа гаргагдаагүй гээшэ. Үшөө һайса харабал, үлүү тушаалтад олдохо байха. Жэшээнь, «Комсомольско» совхозой 2-дохи фермэдэ 12 һаалишад хүдэлжэ байдаг. Эдээнэй хажуугаархиниие тоолоходо иимэ: фермые ударидагша, бухгалтер, ветеринар, зоотехник, фуражир, һаалиин гүүртые даагша, тарянай тоогые даагша гэхэ мэтэ «ноёнсор» тушаалтад дүүрэн. Тиигэн гэһээнь оройдоо 143 үнеэд, 170 гунжад, нэгэ хэдэн адуу морид, тус фермын ажахы бүхы дээрээ энэ болоно. Теэд эндэ иимэ олон тушаалтаниие барилтай гү? Үгы ааб даа. Энэмнай дан тэнсүүригүй байна.

Мүнөө жэлдэ үлүү тушаалтаниие үсөөрүүлхэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ. Партийна, ажахын эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад энэ хэрэгэй тон шухала байһые тодоруулан харуулба. Эдэ хэмжээнүүдые үргэлжэлүүлхэдээ, абтадаг продукциин өөрынь үнэ улам хямдаруулха болонобди.

И. ИГНАТЬЕВ,
Хориин үйлэдбэриин управлениин начальник.

Хориин үйлэдбэриин управленидэ 11 совхоз, 3 колхоз ороно. Эдэнэр 515493 гектар газартай, тэрэнэй 177194 гектарынь элдүүрилэгдэдэг юм.

...рэ эсэгэ хүбүүн хоёр байна. Пенсионер эсэгэнь ...н Борис хүбүүнтээ мүнөө хашараг, бүрүүнүүдые ... Эдэнь сүүдхэдээ 700—800 граммаар нэмэнэ.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БҮРИ ҺАЙНААР ХҮДЭЛХЭ АРГАТАЙ БАЙГААБДИ

Үдын совхозой парткомой секретарь нүхэр РОМАНОВ

Хэрбээ хони малаа үхүүлэнгүй, олон түл абаа гээшэ һаа, манай совхоз үнгэрэгшэ жэлые бүри ехэ олзо доходтойгоор дүүргэхэ һэн. Теэд тиигэжэ шададгаагүй. 100 эхэ хонин бүриһөө оройдоо 55 хурьга, 100 үнеэнһээ 92 тугал абажа, томо болгогдоһон байна. Хэды тиигэбэшье, манай совхоз 1962 ондо 49 мянган түхэригэй олзо оруулаа.

Ажахын түрүүшүүл, жэшээнь, хонишон Бато-Мунко Цыденов бүри һайнаар ажаллажа гараа. Энэ нүхэр 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа томо болгоо, хонин бүриһөө 3,1 килограмм нооһо хайшалаа юм. Манай хонишод бултадаа энэ хүн шэнгеэр ажаллаа һаа, олзо доходнай һураггүй ехэ байха һаабдаа.

Мүн һү һаалиин фермэнүүдтэшье адли дүнгүүдтэйгээр хүдэлөөгүй даа. Зарим түрүү һаалишадай үнеэн бүриһөө 1770 литр һү һаахадань, 2-дохи, 5-дахи отделенинүүдэй зарим һаалишад үнеэн бүриһөө миин 1300—1500 литр һү һааһан байба. Совхозой һаалишад бултадаа түрүүшүүл мэтээр хүдэлөө һаань, ямар ехэ һүн һаагдаха байгааб. Энэ шалтагаанһаа нёдондо манай совхоз гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө дүүргээгүй. Совхозой олон отделени һү һааха, гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргээ, заримашуулынь һү багаар һаагаа.

Мүнөө жэлэй бүри эхинһээ һү ехээр һаахын түлөө тэмсэжэ байнхайбди. Үнеэдые үдэртөө гурба һаадаг болоһомди. Жэшээнь, гурбадахи отделенидэ энэ арга хэрэглэһэмнай нэгэ үдэрэй һаам 70 килограммаар нэмэһэн байна. Мүн үнеэдые хоёр таһалжа һааха арга хэрэглэнэбди. Эдэ арганууд һаам ехээр нэмээнэ гэжэ тэмдэглэмээр.

Үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1400 литр һүн һаагдаа һэн. Совхозоймнай түрүү һаалишад, жэшээнь Базар-Ханда Очирова, үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һаагаа, үнеэн бүриһөө тугал абажа томо болгоо.

Мүнөө жэлдэ совхозой һаалишад дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 1600 литр һү һааха гэжэ шиидэнхэй.

һү ехээр һаахын тулада үбһэ тэжээл, илангаяа шэмэтэ кукурузын силос элбэгээр бэлэдхэхэ ёһотойбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай совхозой III, IV отделенинүүдэй кукурузашад энэ ургамалай һайн ургаса абаа һэн. Энээнэй ашаар һүншье ехээр һаагдаа юм. Эгээл иимэһээ кукуруза ургуулха хэрэгтэ саашадаашье онсо анхарал хандуулха байһамнай элитэ.

Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй жэшээгээр энэ жэлдэ манай совхозой хүдэлмэришэд мал ажалай продукци, мүн орооһо таряа ехээр абаха гэжэ шиидэнхэй. Ехэ зорилго шиидхэхын тулада совхозой партийна, профсоюзай организацинууд хүнүүдэй дунда ойлгуулмжын хүдэлмэри ябуулха ёһотой. Манай хонишод нёдондо жэлэйхиһээ һайнаар хүдэлхэбди гэжэ мэдүүлнэ.

Мяха, һү, нооһо, үндэгэ, орооһо таряа ехээр абахын түлөө мүрысөө улам үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлжэ, Анаагай совхозойхидтой ана мана урилдаха гэжэ шиидээбди. Эдэнэр манай уряае хүндэтэйгөөр хүлеэн абаха бээзэ.

Социалис уялгаһаа

Партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй үүсхэлые Хориин үйлэдбэриин управлениин колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд зүбшэн хэлсээ. Эндэ һая болоһон суглаан дээрээ бүхы арга боломжоёо хаража үзөөд, эндэхи колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд хүдөө ажахын мэргэжэлтэд мүнөө жэлдэ бүри ехэ уялга абаба. Эдеэ хоолой иимэ зүйлнүүдые гүрэндэ худалдаха гэбэл:
мяха —72780 центнер;
һү —162100 центнер,
нооһо —10360 центнер;
үндэгэ —880 мянган хэһэг,
100 эхэ хонин бүриһөө 87 хурьга абаха;
100 үнеэн бүриһөө 86 тугал абаха;
100 гүүнһээ 74 унага абаха.

Эдэнь түсэбөөр хараалагдаһанһаа һураггүй ехэ юм.

Суглаанда хабаадагшад юун тухай хэлээб:

Энэ жэлдэ шэнэ алхам хэгдэхэ

Яруунын совхозой главна ветеринарна врач ПАРШИН

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай совхоз муугаар хүдэлөө гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. 500 мянга шахуу түхэригэй гарзада ороһон байна. Гүрэндэ эдеэ хоолой зүйл худалдаха түсэбөө дүүргээгүй. Энээнэй шалтагаан—мал олоор гарзалаа.

Манай ажахын хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд саашадаа иимээр хүдэлжэ болохогүй гэжэ тоолобо. Бии байһан арга боломжоёо хүсэд хэрэглэжэ, энэ жэлдэ эдеэ хоолой зүйл ехэдхэхэ асуудал шиидхэхэ ёһотойбди. Иимэ арга боломжошье бии. Энээниие түрүүшүүлэй дүй дүршэл тодоруулан харуулаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай совхозой түрүү һаалишад үнеэн бүриһөө 1700 литр һү һааһан байгаа. Түрүү хонишон нүхэр Санжиев эхэ хонин бүриһөө хурьга абажа, томо болгоо.

Бии байһан арга боломжоёо хаража үзөөд, манай совхозой хүдэлмэришэд дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа юм. Мяха, һү болон бэшэ эдеэ хоол ехээр абаха, 100 үнеэн бүриһөө 85 тугал, 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга, 100 гүүнһээ 80 унага абажа томо болгохо, үнеэн бүриһөө 1600 литр һү һааха гэжэ шиидэбэ. Энээнтэй хамта ажалай бүтээсэ 10—15 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ юм. Манай совхозойхид иимэ уялга абаад, Нарһатын совхозой хүдэлмэрилэгшэдые социалис мүрысөөндэ урина.

1962 ондо манай колхоз гүрэндэ эдеэ хоолой зүйл худалдаха түсэбөө сүм дүүргэһэн байна. Социалис уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ эндэхи түрүүшүүл ехэ аша габьяатай. Үнгэрэгшэ жэлдэ тарянай һайн ургаса абтажа, гүрэндэ ехэ орооһон тушаагдаа.

Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй уряае зүбшэн хэлсээд, манай колхознигууд 1963 ондо мяха, һү, нооһо, үндэгэ нёдоннонойхиһоо бүри ехээр абажа гүрэндэ худалдахаар шиидэбэ. 700 гектараар орооһото ургамалаймнай тарилга ехэ болохо юм. Шэниисын тарилга хоёр дахин үргэдхэгдэхэ. Тарилгада дүүрэн хүрэхэ хэмжээнэй үрэһэн бэлэдхэгдэнхэй.

Шэнэ жэлһээ эхилээд һү ехээр һааха хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Тиигэбэшье һү тушаадаг пунктнуудай хүдэлмэри хангалтагүй гэжэ энээнтэй хамта тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Олон ушарта кислота байдаггүй.

Үшөө үндэр дабаан гаталагдаха ёһотой

„Коммунизм“ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр ГАЛСАНОВ

Мүнөө хонин ажалда харюусалгатай саг ерэнхэй — түл олоороо абтажа байна. Манай колхозой хүлеэһэн бүхы хурьгадай 60 процентнь абтаа. Нүхэр Доржиевай, Сампиловагай отарануудта түл абалга һайнаар үнгэржэ байнхай.

1962 ондо туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, манай колхознигууд энэ жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлаха гэжэ шиидэбэ. Хонин бүриһөө хурьга, 100 үнеэнһээ 90 тугал абаха хүсэлэнтэй хүдэлжэ байна. Энэ жэлые амжалта түгэсөөр дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ «Победа» колхозой гэшүүдые урижа байнабди.

Үлүү гаргаша хороогдохо

Анаагай совхозой 4-дэхи фермые эрхилэгшэ нүхэр КИРЮХИН

Манай отделениин хүдэлмэришэд мяха, һү, нооһо болон бусад зүйл гаргаша багатайгаар абаха гэжэ оролдодог. Продукциин өөрынь үнэ хямдаруулхын тулада элдэб гаргашануудые хороожо эхилэнхэйбди. Нэн түрүүн захиргаанай хүдэлмэрилэгшэд үсөөрүүлэгдэжэ байна. Тиигэнгүй аргагүй. Юуб гэхэдэ, 1962 ондо 1583 центнер мяха абахадаа, энээндэ хабаатай хүнүүдтэ 15795 түхэриг салин түлэгдөө. Ондоогоор хэлэбэл, 25 хонишодой хүдэлхэдэ, 21 хүн зонхилдог байгаа. Эдэ 21 тушаалтад бүхы хонишодһоо 1,6 дахин ехэ салин хүлһэ абаһан байна. Эгээл иимэһээ 9 хүниие сүлөөлөөбди. Иигэжэ 8114 түхэриг арьбалагдадаг болоо. Энэмнай 9 хүнтэй хонишодой бригадатай адли болоно.

Манай фермэдэ һайнаар хүдэлдэг хонишод олон. Ажахын тоосоондо ороһон нүхэр Цыреновэй даадаг хонишодой бригада шэнгеэр бултадаа хүдэлөө һаа, хямдасэнтэй хониной мяхан, нооһон бүришье ехээр абтаха байгаа. Эндэ 1 центнер мяханда, нооһондо бага гаргаша хэгдэһэн байна.

Усть-лабинцуудай жэшээгээр манай отделениин хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ мяха, нооһо бүри ехээр абаха гэжэ шиидэбэ.

Мүнөө отарануудтамнай түл олоор абтана. 100 эхэ хонин бүриһөө 70 хурьгад абтаад байна. Манай фермэдэ хүлеэгдэжэ байһан хурьгадай 60 процентнь мүнөө абтанхай. Энэ жэлдэ 25 процентээр ехэ нооһо абаха, ажалай бүтээсэ 13 процентээр дээшэлүүлхэ болонобди. Иимэ хараа түсэбтэй хүдэлжэ байгдана.

Продукциин өөрынь үнэ хямдаруулагдаха

Чисаанын совхозой директор нүхэр БАЗАРЖАПОВ

Манай совхозой дирекци, партийна комитет үнгэрэгшэ жэлдэ эдеэ хоолой зүйл элбэг ехээр абахын тула яһала хүдэлмэри ябуулһан байгаа. Нэн түрүүн таряалангай газар зүбөөр тааруулан хубаарилха гэжэ оролдогдоһон байна. Илангаяа шэниисэ ехээр таригдаа һэн. Энээнэй ашаар гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байгаабди.

Үнгэрэгшэ жэлэй эхинһээ ехэ һүнэй түлөө тэмсэл ябуулагдаа юм. Хэдэ хэдэн хэмжээнүүд абтаһан, һаалишадай дунда зохихо хүдэлмэри ябуулагдаһан байха. Үнеэдые хоёр таһалан һааха арга хэрэглэгдээ, малай харууһан һайжаруулагдаа. Эдэ бүгэдын ашаар гүрэндэ һү худалдаха түсэб 120 процент дүүргэгдээ. Мүн мяха гүрэндэ худалдаха түсэб 100,1 процент дүүргэгдээ юм.

КПСС-эй ЦК-гай Президиумдэ Н. С. Хрущевой эльгээһэн бэшэгые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, манай совхозой эдэбхитэд дутуу дунлануудаа элирүүлһэн байна. Ажахынгаа бүхы һалбаринуудые хаража үзэхэдэмнай, һү һаалиин фермэнүүдэй ехэ гарзатай байһаниинь элирээ. Мяха, нооһон олзотой һалбари байжа, 197,5 мянган түхэригэй олзо оруулаа.

Гахайн, һү һаалиин ажахые олзо доходтой һалбари болгохын тулада шухала хэмжээнүүдые абажа байнабди. Манай фермэнүүдтэ үбһэ тэжээл ехэ үнэтэй болоно, хүдэлмэрилэгшэдэй салинда ехэ мүнгэн гарана. Эдэ бүгэдэ гаргашануудые бага болгохо, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ—үнеэдые механическа аргаар һааха шухала. Энэ жэлдэ үнеэ һаадаг түхеэрэлгэ тодхохоор хараалагдана. Эдэ бүгэдэ хэмжээнүүдые абабал, продукциин өөрынь үнэ хямдархань лабтай.

Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй хандалга зүбшэн хэлсээд, манай совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд 1963 ондо дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаба. Һү, мяха, нооһо болон бусад зүйлнүүдые ехээр абахын тулада жэлэй эхинһээ зохихо хэмжээнүүд абтажа байнхай. Мүнөө жэлдэ тарилгын талмай үргэдхэгдэжэ, хамтадаа 16 мянган гектар болохо, тэрэнэй 10800 гектартань шэниисэ таригдаха. Иигэжэ абаһан уялгаяа бүрин дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнабди.

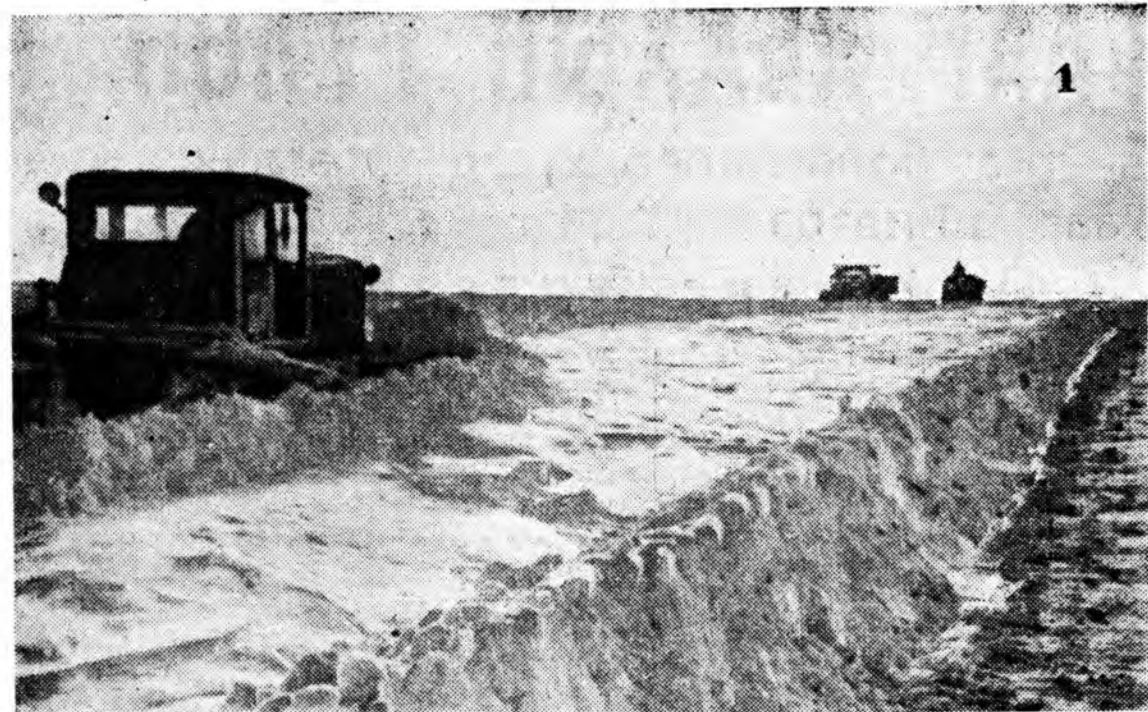
Үнгэрэгшэ жэлдэ Чисаанын совхозой 4-дэхи отделениин кукурузашадай звеное даагша Дмитрий Грешилов Жаргаланта нютагта 120 гектар газарта кукуруза таряад, 72 гектарайнь га бүриһөө 350 центнер, 48 гектарһаа—200 центнер шэмэтэ ногоон тэжээл абаа юм. Тиигэжэ тэндэ 1600 тонно силос дарагдаа. Мүнөө кукурузын поли дээрэ наг шэбхэ гаргагдажа байна.

Зураг дээрэ (зүүн гарһаа): Д. Грешилов звеногой гэшүүн А. Агапитов хоёр.

С. Балдуевай фото.

БУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур.
1963 оной февралиин 22.

Үргэн даа, баян, түрэл hайхан оромнай

Эхэ оромнай уужамшье, үргэншье гээшэ хадаа, Винницка областьдо КПСС-эй XX съездын нэрэмжэтэ колхозой кукурузашад хабарайнгаа тарилгада бэлдэжэ, үрэжэл баян поли дээгүүрээ саhа тогтоожо, үдэр hүниие мэдэнгүй ажаллана. Үбэлэй хүйтэн жабар ханхинана. Үбдэг тулама хүр саhан булад хүлэгүүдтэ хамуулан зурьна. **(Нэгэдэхи зураг).**

Харин тиихэдэ Таджикистанда хабарай урин дулаан ерэнхэй. Хамаг байгаали үнгэеэ хубилгажа, хабарай тарилгын халуун хаhа ерэбэ. «Дангара» совхоздо саахарна свёклын, наран сэсэгай, горохой тарилга түлэг дундаа. Эдир залуу механизатор, комсомолец Курбанали Холовой агрегат саахарна свёклын тарилгада урма зоригтойгоор ажаллана. **(Хоёрдохи зураг).**

Эхэ ороноймнай урда хизаар—Аджарай АССР. Эндэ саад болон парк соогуур мимозо hалбарна, сэсэглэнэ, hайхан үнэрөөр анхилна. Батумиин ботаническа саадай хүдэлмэрилэгшэд мимозын hайхан сэсэгүүдые hайхашаан шэртэнэ. **(Гурбадахи зураг).**

Иимэл үргэн, дэлюун оронтойл зон байнабди даа.

ТАСС-ай фотохронико.

125 наhатай Саидалидоод үбгэн, тэрэнэй үн... баян бүлэ тухай

Горно-Бадахшанска автономито областиин ниислэл хото—Хорог далайн нюрууhаа 2.200 метр үндэр дээрэ газарта байдаг юм.

Мүн Яблоко гэжэ хадын тосхон Хорогhoo хэдэн зуун метр дээрэ байдаг. Эндэ область дотороо түрүү «Вотан» («Эхэ орон») гэhэн колхоз байдаг. Колхозой тосхондо hуудаг Саидалидоод Саидмерзоев гэгшэ 1963 оной февраль hарада 125 наhа гүйсэхэнь. Памирайхидта шэнэ ажабайдал олгоhон Агууехэ Октябриин социалис революциин болоходо Саидалидоод Саидмирзоев дала юhэтэй болоhон байгаа. Мүнөө тэрэ үтэлэгшэ амарха ёhoороо амаржа байна. Тэрэнэй гурбан хүбүүд, дүрбэн басагад ба 24 ашануудынь гэр бүлын хэрэг тушаа хөөрэлдэхэеэ үбгэн абадаа ерэдэг. Үбгэнэй 77 аша гушанарай суглархада энэ бүлын тоо 109 хүн болодог.

...Үнэр баян үбгэн Саидалидоод мэнэ hаяшаг ехэ хүбүүн Саиднурлло (баруун таладань байгша) гэгшэтэеэ hаяшаг уулзажа хөөрэлдэхэдөө, хоюулан нюдэнэй шэл абаха болоо гээшэ хабди гэжэ хэлсэбэ... Үбгэн эсэгынгээ нэрээр Саидалидоод гэжэ нэрэтэй бишыхан хүбүүн үбгэжөөлэй үбэр дээрэ hууна.

ТАСС-ай фотохронико.

Хүршэ Шэтын областиин хүдөөгэй...

АМЖАЛТЫН ЭХИН ДЭЭР...

(Агын свёклошодой дүй дүршэлhөө)

ҮНГЭРЭГШЭ ОНОЙ АВГУСТ hАРЫН hүүл багай наратай сэлмэг нэгэ үдэр Ага нютагай арагаар Табтаанай өөдэ автомобильнууд нэрэгүй hубарилдаба. Тэдэнэй дунда ашаашье тээдэг, хүнгэншье машинанууд бии. Зүгөөр бултадаа хүнүүдые шэрэнхэй. Юрэдөө, колхозой түрүүлэгшэнэр болон бусад хүтэлбэрилхы үүргэтэд лэ ха. Хаана болохо найр нааданда, суглаа хуралда зориhон зон гээшэб гэхээр. Теэд, хараhаар байтар тиимэшье бэшэ шэнги болобо. hэргэлюун гоёор хубсалhан зоной дунда тооhо шоройтой комбинезон үмдэhэн хүбүүд, басагад харагдана. Балайшье холо ошохогүй байгаа ха.

Зүб даа, Дульдаргын районой Калининай нэрэмжэтэ колхозой түб буусаhаа тээ зайтайхан байдаг набтархан хадын эбэртэ хабтайгша свёклын газарай хажууда машинанууд удаа дараалан ерээд лэ зогсобо. Зон буугаад, бүлэг бүлэгөөрөө ябажа, ургаса харана, hүүлээрнь бултадаа бөөгнэрэн сугларна.

Эндэл Дульдаргын свёклошодой районно hургуулиин хэшээл боложо, Табтаанайн колхозой свёклын звеное даагша Очир Цыдыпов хайшан гэжэ ажалдаа амжалта туйлаhан тухайдаа хөөрөө hэн.

Энэ нютагай эрхэ байдалда саахарай свёкло шэнэ ургамал байгаа. Урзанда жэл Цыдыповэй звено тус ургамалые түрүүшынхеэ нэгэ гектар газарта тарижа үзэhэн юм. Тиимэhээ ехэнхи ажалыень гараараа бүтээхэ ушартай болоо. Тиигэбэшье урма зоригоо хухарангүй, hайнаар хүдэлhэнэйнгөө ашаар 400 центнер ургаса хуряагаа бшуу.

Ажалайнгаа түрүүшын амжалтаар зоригжон, үнгэрэгшэ жэлэй хабар звеногойхид 10 гектарта саахарай свёкло таряад туршаба.

— Энээниие харана бэзэт даа, манай свёклын талмай хадын үбэртэ оршоно. Эндэ хүрьhэниинь элhэлиг шара үнгэтэй. Урда жэлдэнь хахалагдаhан шэнэ газарай паар дээрэ таряа hэмди. Анхан обёос, хартаабха таридаг газар байгаа,—гэжэ Очир Цыдыпов хөөрэнэ.—Юрэдөөл, саахарай свёкло бамбагар зөөлэн хүрьhэтэй, шиигтэй аад, хужар марса үгы газарта hайнаар ургадаг ха юм. Дан ехэ элhэтэй, шара шабартай газар дайралдаа hаа баhашье аягүйл ха. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, свёклын элбэг ургаса абахын тула тариха газараа зүбөөр шэлэн олохо хэрэгтэй.

ЭНЭ ТОДОРХОЙЛОЛГОНЬ тон зүб байгаа. Жэшээнь, хэршье сахилма hайхан үhэтэй нибсал хангал арhа олоор суглуулаад, дэгэл оёхын тула тэдэнээ саг соонь эльгэлжэ эдеэ оруулан, үнгыень нүгалжа, хэдэргэдэхэ, хажуурдаха ёhотой. Тиигэжэл hайсахан элдүүриинь хүсөөгөөгүй hаа, юун мүртэй захата бүтэхэб даа. Мүн баhа үрэжэлтэй, hайншье газарые ёhoтоор үтэгжүүлэн эдеэшүүлжэ, хүсэд элдүүрилээгүй hаа, ургаса үгэхэгүй гэжэ Табтаанайн свёклошод түрүүшын жэлэйнгээ дүй дүршэлhөө мэдэжэ абаа hэн. Тэдэнэр свёкло тариха газартаа апрелиин 20-hoo наг шэбхэ зөөжэ эхилээд, тэрэ ажалаа майн 10-да түгэсхэhэн юм. Энэ саг соо талмайнгаа долоон гектар газарай га бүхэндэ 30 тонно, үлэhэн 3 гектартань 150 тонно наг шэбхэ гаргажа үрдеэ. Майн 12-hoo эхилээд, гурбан үдэр соо 25—30 сантиметр гүнзэгыгөөр газараа хахалжа дүүргэбэ. Удаань хүрьhыень элдүүрилээ. «БДТ-2,2» гэдэг хүндэ борнойнуудые, «ЗИГ-ЗАГ» борной шэрэжэ, газараа зөөлэрүүлбэ. Тэрэнээ хахалан сасуу элдүүрилгэ хээд, тарилгаяа эхилхэ гээшэ манай нютагта айхабтар ехэ удха шанартай бшуу. Тиигээд лэ борнойлжо дүүргэhэнэй удаа—майн 15-hаа свёклынгоо үрэhэ тарижа захалаад, тэрэнээ 3 үдэр соо дүүргээ. Таридаг агрегадынь мухарюулгаар жэгдэлhэн газар дээрэ ябаа юм. Үрэhэниинь таряанай сеялкээр, 3—4 сантиметр гүнзэгыдэ, зуруу хоорондоо хахад метр зайтайгаар шэнгээгдэhэн байгаа. Гектар бүхэндэ 23 килограмм хараатай үрэhэн хаягдаа. Тэрэнэй ургаха хүсэн 90—92 процент hэн.

«Тарялланай хатан» кукуруза хэлхы нарай байхадаа хэды ехэ ямба харууhатай, урин дулаахан, хүбэн зөөлэхэн мансыда дуратай агшаб даа. Мүн үндыжэ, үе дээрээ болоходоошье, дура зоргоороо, «өөхэн соо бөөрэ, үндэгэн соо байhан ууранг» шэнги бэшэ агша гү? Энэ талаараа саахарай свёкло мүншье баhал тэрээнтэй үбдэг хашалдахал байшоо.

Ургамалай бог үбhэ сэбэрлэхэ үедөө түрүүшын элдүүрилгэ хээд, энэ ажалые июниин 2-hoo 10 хүрэтэр дууhаhан юм. Бултайhан ургамалые hиирэг болгохо гээшэ баhал хүшэрхэн ажал. Отолдог табгайтай тракторай культиватораар 5—7 сантиметр гүнзэгыдэ хээд, удаань ургамалые ами аминдань болгобо. Тиихэдэ баглаанууд хоорондоо 25 сантиметр зайтай боложо үгөө. Баглаа бүхэндэ 2—3 ургамал үлөөгдэжэ, тэдэнэй хоорондохи эшэнүүд сабшуураар элдүүрилэгдээ hэн. Энэ ажал июниин 12-hoo эхилээд, арбан үдэр соо хэгдэhэн юм. Энээниие хоёрдохёо июлиин 8-hаа 22 хүрэтэр хэхэдээ, баглаа бүхэндэ хоёр ургамал үлөөгөө. Июлиин 3—6-да ургамалай хоротониие усадхахын тула талмайн гектар бүхэндэ 35—40 килограмм дуст сасагдаhан байгаа.

Очир Цыдыпов болон тэрэнэй hамган Екатерина Синькинатай хамтадаа звенодоо табан хүнэй ургуулhан свёкло хаража, хөөрөөень шагнажа байхада, тэдэнэй ямар ехэ оролдолго гаргаhан...
хэhые хаража гай...
тарихынгаа урда та...
лэдхэhыень абаад...
шанаан даамай б...
ехэ ажал хэгдээ га...

Аха байхаараа о...
ямба соонь бөөм...
hон хүүхэн үриин...
дэнь, нахиима хото...
хадам харида үгэд...
найдамтай бата г...
арад түмэндөө ашат...
рэтэй солотой ябах...
хүсэдэг гээшэ ааб...
дыповэй звенодо «у...
хеэрэлгэншье балай...
тай байгаагүй. Юу...
хан ажаллажа эхи...
сал» трактор, бор...
плуг гэхэ мэтын о...
гараhан зондо свёк...
шина байнгүй яаха...
рээ 5 гектар газа...
ряагаа юм. Гэбэшье...
дэржэ, свёкло малт...
үлөөдэг болобо. Энд...
оромоо олож ядаб...
плугай шаблаануудь...
лоёо малтаха, т...
байгаа.

Иимэл арюун са...
амтан ягаан хасар...
үшөө нэгэ «бэри»...
үнгэрэгшэ намар Т...
бал даа. Таригдаhан...
бүриhөө 400 центне...
ло хуряажа абаха у...
орой хамта 4 мянга...
свёкло, 3000 цент...
Очир Цыдыповэй зв...
жо абаhан байна. ...
га гаран тэжээлэй...
бшуу. Даб гэhээр...
ашэтэйнь фермэдэ...
гаа. Тэрэнээ үнеэдтэ...
hанhээнь хойшо hү...
шалээдхибэ. hаали...
тээ үнеэдhээ зунай...
ехэ hү hаагаа. Эн...
лэ ашаар Табтаана...
доошоо ороогүй.

Ажал хүдэлмэри...
мууршан үедэ дай...
найн свёклошодто...
заа hэмди. Колхозо...
ходомнай, Очир...
ажалаа дүүргэжэ т...
реэ абажа байгаа. ...
лени, партийна о...
рай свёклын үнд...
най түлөө свёклош...
лөөhэ үгэхэ гурим...
гуримай ёhoор, свё...
зартаа агротехниче...
мэри hайн шанарта...
бүтээhэн, ургама...
ажаллаhанай түлөө...
дуур 60—60 тухэр...

Мүнөө Очир Цы...
гойхид хабарай хү...
дэжэ дүүргэхээ б...

ХИЛЫН СААНАhАА

Коммунистнууд—муниципалитедүүдэй депутадууд болоно

ТОКИО, февралиин 20. (ТАСС). Японой 866 коммунистнууд—префектурануудай, городуудай ба хүдөөгэй муниципалитедүүдэй депутадууд болгогдонхой.

Депутадууд-коммунистнуудай тоонь үдэр бүри олошоржо байна. Мүнөө үедэ Японой нютагуудай засагай органуудта боложо байhан hунгалтада энэ жэлэй Февралиин түрүүшын хахадта Японой компартиин 26 кандидадууд депутадуудай мандат абанхай.

СЭВ-тэ ородог оронуудай хани харилсаан

ВАРШАВА, февралиин 20. (ТАСС). Польшын электронно-телетехническэ промышленностиин нэгэдэл Чехословакиин, ГДР-эй, Венгриин ба Болгариин мүн тиимэ организацинуудтай нягта холбоотойгоор ажаллана. ПАП агентствын мэдээсэhэнэй ёhoор, эдэ оронуудай нягта хани харилсаа байгуулhанай ашаар телевизорнүүд, радиоприёмнигууд, электронно промышленностьда хэрэгтэй машинанууд бүри олоор гаргагдадаг болонхой ба эдэ юумэнүүд капиталис оронуудhаа асарагдахаяа болигдонхой.

Таба миллион байрагүйшүүл

ПХЕНЬЯН, февралиин 20. (ТАСС). Гэр байрын саг үргэлжэ дуталдадаг ушар хадаа зүүн Корейн шиидхэгдэшэгүй асуудал болоо гэжэ «Кориан рипаблик» гэжэ Зүүн Корейн газетэ мэдээсэнэ. Дүрбэ миллион 383 мянган бүлэнүүдhээ бүридэhэн, багсаахада 25 миллион хүн зонтой орондо миллионhoo дээшэ байранууд дуталдадаг.

Олонхи хүн зоной үгытэй ядуу зээрэhээ иимэ хүшэр хүндэ байдал шалтагаална гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ.

Ямаршье баримтагүй гэмнэлгэ

ЛОНДОН, февралиин 20. (ТАСС). Сэрэгэй алба хэжэ байhан Англиин хоёр залуушуул—Паркер ба Маккенна хоёр сүүдлүүлхэ аюулда ороод байна. Сэрэгэй алба хэжэ байгшадай дунда буу зэбсэг хуряаха • үзэлые дэлгэрүүлхые туhалыт гэжэ тэдэ хоёрой «ядерна зэбсэг хуряахын түлөө» тэмсэдэг организацида дурадхаhан ябадал тэдэнэй «гол гэмынь» болобо ха.

Англиин засагаархидай иимэ ааша Англиин олониитын дура ехээр гутааба. Англиин мэдээжэ философ Бертран Рассел үсэгэлдэр буруушаалгын мэдүүлгэ хэбэ. Тэрэ хоёр залуу сэрэгшэдые ямаршье баримтагүйгөөр гэмнэнэ гэжэ тэрэ хэлэhэн байна.

Кубын медигүүдэй конгресс

ГАВАНА, февралиин 20. ТАСС-ай корреспондент А. Иванников ингэжэ мэдээсэнэ:

Эндэ Кубын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй арбадахи конгресс боложо байна. Конгрессэй делегадууд болон айлшад медицинскэ эрдэм наукын ба практикын элдэб асуудалнууд тушаа медигүүдэй олон тоото элидхэлнүүдые шагнаба. Хүдөө нютагуудтахи хүн зониие медицинскэ туhаламжаар хангаха, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ талаар Кубын революциин туйлаhан амжалтанууд тухай Кубын мэргэжэлтэд дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэд.

Республика дотор полиомиелит үбшэнэй усадхагдаhан тухай Кубын медигүүд ехэ омогоор хөөрэнэд. Советскэ вакцина хэрэглэжэ, нёдондо жэлэй май hараhаа хойшо полиомиелидтэй тэмсэл хэжэ эхилhэнhээ хойшо энэ аймшагтай үбшэнөөр нэгэшье үхибүүн үбшэлөөгүй. Мүнөө үедэ үхибүүдэй бусад үбшэнүүдтэй тэмсэл ябуулагдажа байна.

Конгрессэй нэгэ пленарна заседани дээрэ советскэ делегациие толгойлогшо Белоруссиин ССР-эй элүүрые хамгаалгын министр И. А. Инсаров үгэ хэлэбэ. Нүхэр Инсаров делегадуудые үнэн зүрхэнhөө амаршалаад, конгрессэй хүдэлмэридэ хабаадалсахые уриhанайнь түлөө Кубын элүүрые хамгаалгын министерствэдэ баяр хүргэбэ.

Советскэ Союзда элүүрые хамгаалгын хүгжэлтэ тухай тобшо тэдыгээр хөөрэhэнэйнгөө hүүлээр, Советскэ медигүүд Кубынгаа хани нүхэдтэ ямаршье туhаламжа үзүүлхээр хэзээдэ бэлэмди гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Советскэ делегациие толгойлогшо эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхые бүхы оронуудай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй уряалаар, ажал хүдэлмэридөө ехэ амжалта туйлахые конгрессто хүсэбэ.

Кубын элүүрые хамгаалгын министр д-р Хосе Мачадо Вентура гэгшэ Кубын медигүүдэй үмэнэhөө конгрессэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhанай түлөө советскэ делегацида ба бусад аха дүү оронуудай делегацинуудта баяр хүргэбэ.

Франко Салазарта туhална

ПАРИЖ, февралиин 20. (ТАСС). Португальска Гвинейдэ байhан Испаниин сэрэгэй частьнуудые дары бусааха эрилтэ хэхые Испаниин коммунис парти бүхы испанецуудта хандана. Өөрынгөө эрхэ сүлөө ба бэеэ даанги байдалтай болохые оролдожо байhан, бусад арадуудтай тэмсэхын тулада сэрэгэй частьнуудые эльгээхэ ябадалда эсэргүүсэхые армиин солдадуудта, унтер-офицернүүдтэ ба офицернүүдтэ Испаниин компарти хандана.

Португальска Гвинейдэ национально-сүлөөрэлгын хүсэнүүдтэй хэhэн байлдаанда февралиин 6-да Испаниин 14 солдадууд алуулагдаба гэhэн мэдээсэлэй тунхаглагдаhантай дашарамдуулан, Испаниин коммунис партиин гүйсэдхэхэ комитедэй гаргаhан мэдүүлгэ соо энээн тухай хэлэгдэнэ.

Португалиин колонизаторнуудай гутамшагта эзэрхэлгые хамгаалжа, Африкын газар дээрэ испанецуудай шуhан адхарна гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Франко хадаа Салазарай арайхан гэжэ торожо байhан фашис диктатурада туhалхые оролдоно. Иимэрхүү сэрэгэй ябуулганууд бүхы испанецуудай зүгhөө эрид буруушаагдаха ёhотой. Португалиин фашис колонизаторнуудай эзэрхэлгые хамгаалжа ба зэрлиг колониальна дарлалтын гэнжые таhар удар татахын түлөө тэмсэжэ байhан арадые дарахын тулада Испаниин арми хүлhэнэй хүсэн болохо ёhогүй гэжэ тэрэ мэдүүлэл соо хэлэгдэнэ.

Американ залуушуул—золгүй хойто үе

ВАШИНГТОН, февралиин 20. (ТАСС). «Манай орондо «золгүй хойто үетэн» ургажа байна. Тэдэнэртэ ерээдүйдөө найдаха юумэниинь үгы, мүн ямаршье дадалгүйнүүд»,—гэжэ США-гай юстицын министр Роберт Кеннедиин гэгээрэлэй ба ажалай асуудалнуудай талаар түлөөлэгшэдэй палатын комиссида хэhэн мэдүүлгэ соонь тэмдэглэгдэнэ.

Америкын олонхи эдир хүбүүд ба басагад hургууляа хаяад, тэдээншьегүйгөөр тон олон хүдэлмэригүйшүүлдэ нэмэри болон ороно гэжэ юстицын министр мэдүүлгэ соогоо тоо баримтануудые дурдана. Залуушуул тушаа асуудал үгы болохогүйhөө гадна, энэ асуудал жэлhээ жэлдэ улам хурсадажа, табяад онойхитой жэшэхэдэ, жараад онуудта 26 миллион эдир хүбүүд, басагад ажалай дэлгүүр дээрэ бии болоhон байха гэжэ хүлеэгдэнэ. Иимэ найдабаригүй ерээдүйгөө мэдэжэ байhан залуушуул ямаршье этигэл найдабаригүй болон сүхэржэ, hанаа үнөөндэ дарагдажа байдаг гэжэ министр тэмдэглэнэ.

Саашадаа ямаршье арюун зорилгогүй болоhон залуушуул хулигаанууд боложо, элдэб гэмтэ ябадал хэнэ.

1960 ондо бага наhанай гэмтэ ябадал хэгшэдэй сүүдэй хэрэгүүд, 1959 онойхитой жэшэхэдэ, 6 процентээр олошороо. 1960 ондо нэгэ миллион бага наhатай гэмтэ ябадалтан арестовалагдаhан байна. Тиигэбэшье манай статистика үшөөл гүйсэд дүүрэнээр мэдээ үгэнэгүй гэжэ мэдүүлэл соонь хэлэгдэнэ.

Кубада саахарай тростник хуряагдажа байна. Энэ жэлдэ 800 мянган тонно саахар гаргаха гэжэ түсэблэгдэнхэй. Арадай ажахынуудай хүдэлмэришэдэй дунда «Улаан батальонуудые» байгуулхын түлөө хүдэлөөн дэлгэрэнхэй. Дээшэлүүлэгдэhэн нормо өөhэдтөө абаhан эрхим мастернууд (саахарай тростник сабшагшад) тэрэ хүдэлөөндэ оролсоно. hайн дураараа городуудhаа ерэhэн промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд ба алба хаагшад арадай ажахынуудта туhалалсаха юм. Зураг дээрэ: саахарай тростнигые машинаар хадажа байхань харуулагдана.

Латина—ТАСС-ай фото.

Үбэлэй аяг ааша. Хэдэн мянган хүн орохо байрагүй үлэбэ. Уhа ехэтэ гадарнууд тон ехэ хохидолдо хүргэбэ

ПАРИЖ. Февралиин 19-нэй эртэ үглөөгүүр Франциин ниислэл хотодо ехээр саhан ороод, гэнтэ hалхи шуурган эхилбэ. Парижай хүн зон үглөөгүүр хүдэлмэридөө гарахадаа үйлсэнүүдэй саhанда дарагдаад, мүльhөөр хушагдашоод байхынь хараба. Тиимэ халтируухай байhан шалтагаанаар машинанууд мүргэлдэжэ, олоороо хагшалан сугларжа байба. Үйлсэнүүдээр машинануудай ябахаяа болиhон хадань, Парижай метрогой поезднуудта хүн зон олоороо сугларжа, түрисэлдөөн болобо.

ЛОНДОН. Рейтер агентствын мэдээсэhэнэй ёhoор, үнгэрэгшэ неделиин hүүлээр Урда Европын оронуудаар уhанай үер боложо, Испанида, Португалида болон бусад оронуудаар хэдэн мянган хүнүүд орохо байрагүй үлэбэд. Португалида, ороной түбтэ, олон жэл соо болоогүй тон ехэ үер болобо. Португалида, зэргэлжэ байhан Испанида уhанай үер тон ехэ хохидол ушаруулба.

РИМ. Италида Везуви хадаhаа урагшаа байhан Салерныn зонодо, Неополитанска провинциин зарим районуудта уhанай үер боложо, 10 хүн үхөөд, зуу гаран хүн гэмтэлдэ ороhон байна. Хэдэн үдэр соо ехэ уhатай аадар бороо орожо, гол мүрэнүүд үерлөөд, хаалтануудые сүмэлжэ, ойро дүтын газарнууд уhанда абташоо.

Энэ үерhөө боложо, харгынуудаар автомобильнууд ябахаяа болёо, таряанай полинууд уhанда абтаа, олон барилганууд ба тaряашадай зуугаад гэрнүүд hандаргагдаа.

Уhанай үерhөө боложо, бүхы дээрээ зуу миллиард Италиин лирын гарза гай ушаруулагдаhан байна.

Анхаралаа хандуулхаар асуудал

hур харбаан, бүхэ барилдаан, мори урилдаалга эртэ урда сагhаа хойшо буряад арадай эрхилжэ байhан заншалта спорт мүн болоно. Найр наадан дээрэ табиха хурдан моридые hоридог, бүхэнүүдые бэлдэжэ, бэе махабадай тамир бэхижүүлдэг, арга мэхэдэ hургадаг байгаа гээшэ. hур харбалгааршье ехын ехэ бэлэдхэл болгошо hэн. Энээн тухай республикымнай газетэнүүдэй хуудаhанууд дээгүүр, радиогоор ганса нэгэ үгэ гарадаг. Теэд тэрэнэй үрэ дүн тухай юушье дуулдадаггүй. Тиимэhээ энэ асуудал тухай үшөө дахин хэдэн үгэ хэлэхэ дуран хүрэгдэнэ.

Газар бүхэндэ шамбай шииг бүхэшүүл, мэргэн hур харбагшад, хурдан хүлэгүүд бии гээшэ. Гэбэшье национальна түхэлэй спортоор ямаршье hорёо бэлэдхэл хэгдэнэгүй. Жэшээнь, Захааминай Үлэгшэн, Бургалтай, Шабарта болон бусад нютагуудта hур харбаан ехэ дэлгэрэнги байгаа. Тиимэhээ тэндэ мэргэн харбагшадшье олон байhан юм Мүнөө болоходо энэ хэрэг орхигдошонхой.

Гадна мүнөө болоходо hур харбаха номо, hомошье хомор болошоо. Найр нааданай болоходо ганса нэгэн номоор хэдэн хүн ээлжэлэн hур харбажа, ехэ бэрхэшээл тохёолдодог байна. Ном hурша бэлэдхэхэ, тэрэниие худалдаа наймаанда гаргаха тухай бодом жолхоор болоо.

Хүдөө нютагуудта үндэhэн түхэлэй спорт хүгжөөхэ тухай анхаралдаа абахаар саг тулаа.

Б. Шоёнов.

Саг ... ура...

Гидрометобсерв... **hэнэй ёhoор, мүнө... доторнай бага зэр... ха, саhа шуурган... хүлеэгдэнэ. Бару... hулаханаар hалхи... городто үглөөгүүр... төө 6—8 градус...**
Февралиин 23... нүүдтэ республик... шэг байха, саhан... бүхэнhөө hулахан... hүниндөө 17—22... градус хүйтэн ба...

деж...

Редактор Ц. Ц...

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур
1963 оной февралиин 22.

Манай адрес, телефон...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Лен...
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. ред... ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—24-74, сельского хозяйства—47-59, советского ... и культуры, литературы и искусства—34-05, пр... транспорта, информации—35-14. писем и рабсел... отдел переводов и корректорская—35-95, бухга...
Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерст... Бурятской АССР.

Н00356.

За...